3.000.000 ТОННА ПАХТА ТАЙЁР!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 242 (19.913). • 1987 йил 21 октябрь, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг саккизинчи сессияси

ДАДИЛ ҲАРАКАТЛАР ДАВРИ

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети саккизинчи сессиясининг 19 октябрь куни бўлган палаталарнинг эрталабки қўшма мажлисида СССР Фанлар академиясининг президенти, депутат **Г. И. Марчукка** сўз берилади. СССР Фанлар академияси 1988 йилги Давлат плани лойиҳасини кўриб чиқди, деди у, ва лойиҳада КПСС XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумларида ишлаб чиқилган қайта қуришнинг барча бош концепциялари ўз аксини топган, деб ҳисоблайди.

1988 йилги план ва бюджет лойиҳалари партиямизнинг жамиятни социал жиҳатдан қайта қуриш стратегик йўлининг амалга оширилишига хизмат қилади. Лойиҳаларда экономикани интенсив тараққиёт йўлига кескин буриш назарда тутилган. Илгаридагига нисбатан кўпроқ фан-техника тараққиёти кўрсаткичларига суяниш планнинг ўзига хос энг муҳим хусусиятидир.

Ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш миллий даромадни кўпайтиришнинг асосий манбаидир. Маҳсулот ўсишининг қарийб 80 проценти ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш эвазига таъминланиши лозим. Бу энг муҳим вазифадир.

Нотиқ бир йил ичида лазер, мембрана, радиация технологияларидан, кукунли металлургия ва композицион материаллар методларидан фойдаланиш суръати 20 процентдан кўпроқ ортишига эътиборни қаратди. Хисоблаш техникаси ишлаб чиқаришни жадал суръатлар билан ривожлантириш кўзда тутилган.

Юксак энергиялар физикаси, электроника, информатика ва ҳисоблаш техникаси, энергетика, янги моддалар, юксак ҳароратли ўта ўтказгичлар, биотехнология, химиявий технология ва бошқа бир қанча йўналишлар соҳасидаги тадқиқотларга катта аҳамият берилган.

1988 йилнинг январидан бошлаб тармоқ фани хўжалик ҳисобига, ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ва ўз харажатларини ўзи қоплашга ўтади. Узоқ муддат янги ғоялар излаш билан банд бўлган академия фани ва олий ўқув юртлари фани асосан бюджет маблағлари билан таъминланади, аммо бу соҳада ҳам устун йўналишдаги тадқиқотларни, шу жумладан, давлат буюртмалари системаси орқали маблағ билан таъминлашга ўтилади.

Нотиқ 1988 йилги Давлат плани ва бюджетини лойиҳаларини тасдиқлашни таклиф этди.

Минбарга ВЦСПС раиси, депутат **С. А. Шалаев** чиқади. Ҳамма даражалардаги касаба союз органлари, деди у, 1988 йилги СССР Давлат плани ва Давлат бюджети лойиҳаларини, бу план ва бюджетда баён этилган социал программаларни ишлаб чиқишда қатнашдилар. ВЦСПС, касаба союзлари марказий комитетларининг айтган фикр-мулоҳазалари ва таклифларининг кўпчилиги СССР Госплани ҳамда Молия министрлигида амалий тарзда кўриб чиқилди ва бу ҳужжатларда ўз ифодасини топди.

Тақдим этилган лойиҳаларда партиянинг социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, мамлакатда рўй бераётган қайта қуришни чуқурлаштиришга қаратилган йўли мужассам бўлган. Давлат бюджетининг маориф, соғлиқни сақлаш, маданият, социал таъминотга сарф-харажатлари бу йилга нисбатан анча ортади ва ҳар қачонгидан кўра зиёда бўлади. Озиқ-овқат маҳсулотлари, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш кўпайиб бормоқда.

Бу, деб таъкидлади ВЦСПС раиси, қайта қуришнинг реал сезиларли самараси, КПСС XXVII съезди томонидан ишлаб чиқилган кучли социал сиёсатнинг самарасидир. Одамлар тўғрисида бундай ғамхўрликни мамлакатимиздаги барча меҳнаткашлар, бутун совет халқи, шак-шубҳасиз, мамнуният билан кутиб олади.

Сўнгра нотиқ бугун, ислоҳот арафасида меҳнат коллективларини анча ташвишга солиб турган масалалар хусусида тўхталди. Ҳозирга қадар кўпчилик бирлашмалар ва корхоналар 1988 йил учун хўжалик шартномалари туза олмадилар. Келгуси йил топшириқларининг моддий жиҳатдан мувофиқлаштирилиши, моддий-техника таъминотини тубдан яхшилаш проблемалари хусусида ҳам алоҳида таҳлика билан гапирилди.

Ҳар бир ходим фаровонлиги ва меҳнат коллективининг социал равнақи хўжалик фаолиятининг пировард натижаларига бевосита боғлиқлигини мустаҳкамлайдиган янги ёндашувнинг планда акс эттирилганлиги, деб таъкидлади депутат, касаба союзлари учун принципиал муҳим аҳамиятга эгадир.

Раислик қилувчи депутатларнинг СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Советининг ёқилғи-энергетика комплекси бюроси раиси Б. Е. Шчербинага сўровини ўқиб эшиттирди, бу сўровда халқ хўжалиги ва аҳолини иссиқлик ҳамда электр энергияси билан таъминлашда ўтган йили рўй берган нуқсонлардан қандай сабоқ чиқариб олинганлиги ва тегишли муассасаларнинг совуқ тушишига тайёргарлиги хусусида сўз боради. Аҳолининг замонавий талабларига жавоб берадиган турли-туман, юқори сифатли товарлар ишлаб чиқариш хусусида кўрилаётган тадбирлар ҳақида СССР енгил саноат министри В. Г. Клюевга депутатлар сўрови ҳам ўқиб эшиттирилди.

Шу билан СССР Олий Совети палаталарининг биринчи қўшма мажлиси тугади. Палаталарнинг алоҳида-алоҳида мажлисларида сессия ўз ишини давом эттирди.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

Соат 14 да СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида Миллатлар Советининг биринчи мажлиси бошланди.

Мажлис аҳли **В. П. Никонов, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, А. Н. Яковлев, Д. Т. Язов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олди.

Мажлисга палата раиси **А. Э. Восс** раислик қилди.

Мажлис аҳли еттинчи сессиядан кейин ўтган даврда вафот этган депутатлар хотирасини бир минут сукут сақлаб ёдга олдилар.

Палата план-бюджет комиссиясининг раиси **Н. И. Масленников** СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1988 йилги давлат плани ва 1987 йил плани бажарилишининг бориши тўғрисида, 1988 йилги СССР Давлат бюджети ва 1986 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисида Миллатлар Совети доимий комиссияларининг қўшимча докладини қилди. Доимий комиссиялар, деди у, 1988 йилги СССР Давлат плани ва бюджетини дастлабки тарзда кўриб чиқдилар. Бу йилги план топшириқлари бажарилишининг боришини, 1986 йилги СССР бюджетининг ижросини таҳлил этдилар.

Нотиқ комиссиялар қўшимча тарзда чакана нархларда 159,4 миллион сўмлик халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш ва реализация қилиш имкониятини қидириб топганлигини таъкидлаб ўтди ва 1988 йил планини ана шу тузатишни ҳисобга олиб тасдиқлаш ҳақида мазкур комиссиялар таклиф киритади, деб айтди.

Нотиқ комиссиялар номидан ушбу тузатишларни инобатга олиб, 1988 йилги СССР Давлат бюджетини даромадлар ва харажатлар бўйича 443.645.321 минг сўм миқдорида тасдиқлаш тўғрисида таклиф киритди. 1986 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлаш ҳақида ҳам таклиф киритилди.

Шундан кейин нотиқ план топшириқларини муваффақиятли бажариш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган баъзи масалаларга тўхталди.

Планни дастлабки тарзда кўриб чиқиш чоғида саноат ва аввало, машинасозлик комплекси тараққиёти проблемаларини таҳлил этишга асосий эътибор берилди. Товарлар ва хизматлар комплекс программасини бажариш юзасидан иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, маҳаллий Советларнинг ташкилотчилик ишини кучайтириш борасидаги конкрет йўналишлар белгиланди. Иттифоқдош республикалар бюджетларининг таҳлилига жиддий эътибор берилди.

Партиянинг қайта қуриш йўлини областимиз меҳнаткашлари тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар, деди музокарада биринчи бўлиб сўзга чиққан Украина Компартияси Винница область комитетининг биринчи секретари депутат **Л. Л. Криворучко,** ҳозир областимизда уюшқоқлик, тартиб, интизом кучайди. Афсуски, деб таъкидлади депутат, ҳануз ҳамма ерда ҳам зарур тартиб ўрнатилмаган, сусткашлик, ташаббуссизлик, ошкоралиқдан чўчиш, янгиликдан ҳайиқиш ҳали ҳам бор. Партия ташкилотлари, халқ депутатлари Советларининг барчасида ҳам ёшини яшаб бўлган эскиликларни бартараф этишда сиёсий ўткирлик ва қатъият етишаётгани йўқ. Буни бартараф этиш шу кунниг вазифасидир.

Бизнинг фарзандларимиз келажакда қайта қуриш жараёнини янада чуқурлаштиришлари ва ривожлантиришлари керак, деб таъкидлади Могилев областидаги Белиничск биринчи ўрта мактаб ўқитувчиси депутат **Е. Я. Лобачева.** Экономика тараққиётининг юксак суръатлари мактаб моддий базасини мустаҳкамлаш проблемаларини тезроқ ҳал этишга имкон беради. Депутат мактаб ислоҳоти шароитида ишлаш даврида маориф муассасалари қурилишида сезиларли силжишлар бўлмаганлигини таъкидлаб ўтди.

Мактаб ҳаётининг долзарб масалаларини ҳал этишда базавий корхоналар катта роль ўйнаши керак. Нотиқ ана шундай корхона тўғрисидаги янги Низомни ишлаб чиқиш чўзилиб кетаётганлиги учун таассуф билдирди.

СССР нефть саноати министри депутат **В. А. Динков** нефть саноати қарзидан қутилди ва ҳозир беш йиллик планини ошириб бажармоқда, деб қайд этди.

Айни вақтда, деб уқтирди нотиқ, умуман тармоқда ва айрим регионларда тўпланиб қолган камчиликларни тугатиш учун ҳали жуда кўп иш қилиниши керак.

Муҳокама этилаётган мамлакат плани ва бюджети лойиҳалари кучли социал сиёсат ўтказишга мўлжалланган, ҳар бир иттифоқдош республикадаги қайта қуриш вазифаларига жавоб беради, деди Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари депутат **Б. К. Пуго.** У иккала ҳужжатни қабул қилиш ҳақида таклиф киритди.

Депутат экономикани такомиллаштиришнинг туб проблемалари хусусида гапирди, бу ишда илмий кучларнинг яна ҳам кенг қўламда иштирок этиши лозимлигини таъкидлади. Нотиқ ўз нутқида совет кишиларини интернационал руҳда тарбиялашни такомиллаштириш, Ғарбдаги реакцион империалистик доираларнинг идеологик қўпорувчилигига қарши курашни кучайтиришга катта эътибор берди.

Қозоғистон ССР Павлодар областидаги «Экибастузуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Богатирь» конининг экскаватор машинисти депутат **А-Р. А. Шарипов** қайта қуриш давомида эришилган конкрет натижалар ҳақида гапирди. У кўп мингкишилик коллектив Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олишга ҳаракат қилиб, шу йилнинг тўққиз ойида планга қўшимча 770 минг тонна кўмирни реализация қилганлигини айтди. Ишлаб чиқариш муваффақиятлари кончилар турмушига баракали таъсир қилмоқда: иш ҳақи ошди, уй-жойлар эндиликда анча кўп қурилмоқда.

Депутат табиатни муҳофаза қилиш, бу муҳим ишга эътиборни кучайтириш зарурлиги тўғрисида алоҳида ташвиш билан гапирди.

Литва ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси депутат **А. М. Малдонис** ўз нутқини экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш муаммоларига бағишлади. Вужудга келаётган вазиятнинг олдини олишнинг пухта ўйланган тартиби бўлиши, экология шароитларини контрол қилиб бориш керак, деди депутат. Бу эса табиатнинг ўзгартирувчи мураккаб техника лойиҳаларини давлат экология экспертизасидан ўтказишни йўлга қўйишга имкон берган бўлур эди. Бундай система конституцион тартибда тегишли ҳуқуқлар ва бурчлар билан таъминланиши лозим.

Сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳаётнинг ҳар бир соҳасида янгилик куртаклари пайдо бўлмоқда, маънавий-психологик муҳит соғломлашмоқда, деди Грузия Компартияси Тбилиси шаҳар комитетининг биринчи секретари депутат **В. И. Алавидзе,** Тбилисидаги кўпгина коллективлар ўз ишларини мамлакатнинг меҳнат одимлари билан баравараштириб, Улуғ Октябрь юбилейи шарафига олган оширилган мажбуриятлар бажарилганлиги ҳақида рапорт бермоқда.

Шу билан бирга, бир қанча сифат кўрсаткичлари жиҳатидан ҳали ҳам кескин бурилишга эришилгани йўқ. Нотиқ депутатлар эътиборини Грузия пойтахти ҳаётини таъминлаш муаммоларига қаратди. Бу ишга Госплан, Госстрой, бошқа манфаатдор Иттифоқ органларининг амалий аралашуви талаб қилинмоқда, деди у.

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида соат 17 да Иттифоқ Советининг биринчи мажлиси бошланди.

М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, М. С. Соломенцев, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Тализин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов ўртоқларни депутатлар ва меҳмонлар қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлис Иттифоқ Советининг раиси **Л. Н. Толкунов** раислигида ўтди.

Еттинчи сессиядан кейин ўтган даврда ҳаётдан кўз юмган депутат С. Б. Жонқозиев хотираси учун бир дақиқа сукут сақланди.

Мажлисда депутат Б. В. Качура план-бюджет комиссиясининг раиси этиб сайланди.

Иттифоқ Совети план-бюджет комиссияси раисининг ўринбосари **А. А. Хомяков** 1988 йилги Давлат плани ва 1987 йилги план қандай бажарилаётганлиги тўғрисида, СССРнинг 1988 йилги Давлат бюджети ва 1986 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисида Иттифоқ Совети доимий комиссияларининг қўшимча докладини қилди. Мамлакат тараққиётини жадаллаштириш ишининг муваффақияти, деди у, кўп жиҳатдан қабул қилинган қарорлар 1988 йил план топшириқларида нақадар тўла акс эттирилганига боғлиқдир. Иттифоқ Советининг доимий комиссиялари Миллатлар Советининг доимий комиссиялари билан биргаликда план ва бюджет лойиҳаларини дастлабки тарзда кўриб чиқдилар.

Нотиқ хўжалик жараёнларини чиқимли ёндашувлар тазйиқидан халос этишга қаратилган янги кўрсаткичларга асосланиб, Давлат планининг мутлақо янги структураси шакллантирилганлигини таъкидлади.

Комиссиялар машинасозлик комплексидаги ишларнинг аҳволига алоҳида эътибор бердилар. Партия ва давлатнинг кучли социал сиёсатини амалга ошириш вазифалари ҳам палаталар доимий комиссияларининг диққат марказида бўлди.

Сўнгра нотиқ агросаноат комплекси проблемаларига тўхталди.

Комиссиялар бир қанча турдаги халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳажмини чакана нархларда жами 159,4 миллион сўмлик кўпайтириш имкониятларини қидириб топдилар. Шу муносабат билан, шунингдек, баъзи даромад манбалари ҳисоб-китобларини аниқлаш муносабати билан доимий комиссиялар СССР Давлат бюджети даромадларини 153,6 миллион сўм кўпайтиришни таклиф этадилар.

Нотиқ ана шу тузатишларни ҳисобга олиб, СССРнинг 1988 йилги Давлат плани ва бюджетини тасдиқлашни комиссиялар номидан таклиф этди.

Республика халқ хўжалигининг амалда барча тармоқлари ишни сезиларли равишда кучайтириб юборди, деди РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари депутат **Л. А. Горшков.** Аммо ишлаб чиқариш ҳали ҳам ялпи кўрсаткичларга мўлжал олдирилаётганлиги хўжалик юритишнинг пировард натижаларига ҳамон таъсир қилмоқда. Республикада кўпгина саноат, қишлоқ хўжалик корхоналари ҳали ҳам зарар кўриб ишламоқда, маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномавий мажбуриятларни бузмоқда.

Нотиқ Россия Федерацияси экономикасини ривожлантиришнинг энг муҳим проблемаларига таллуқли фикр-мулоҳазаларни билдирди.

(Давоми 2-бетда).

М. С. ГОРБАЧЕВ

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев 19 октябрь куни РСФСР Ноқоратупроқ зонасидаги областлар ва автоном республикалар область партия комитетларининг биринчи секретарлари билан учрашди.

Учрашув вақтида бу беқиёс регион бутун мамлакатимиз ҳаётида ғоят муҳим ўрин олиб турганлиги таъкидлаб ўтилди. Бу ерда қудратли саноат марказлари, йирик қишлоқ хўжалик районлари, катта илмий кучлар ҳамда ўтмиш ва ҳозирги куннинг маданий бойликлари жойлашган. Барча тарихий босқичларда бу регион тараққиёт учун ва янги турмуш қуриш учун қурашда жуда катта роль ўйнаган.

Қайта қуриш қандай бораётганлиги, Ноқоратупроқ зона юзасидан илгари қабул этилган программаларнинг бажарилиши, ташкилотчилик ва сиёсий ишни такомиллаштириш масалалари юзасидан батафсил фикрлашиб олинди.

Суҳбат чоғида область партия комитетларининг биринчи секретарлари: Свердловск областидан Ю. В. Петров, Москва областидан В. К. Месяц, Орёл областидан Е. С. Строев, Новгород областидан И. И. Никулин, Калининград областидан Д. В. Романин, Псков областидан Ю. Н. Погорелов, Калинин областидан Н. Ф. Татарчук, Мордва АССРдан А. И. Березин сўзга чиқдилар.

Область комитетларининг раҳбарлари жойларда ижтимоий-сиёсий турмуш активлашиб бораётганлигини, зона областлари ва республикалари социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришни таъминлаш соҳасида қилинаётган ишларни гапириб бердилар. Ноқоратупроқ ўлка юзасидан партия қабул этган қарорларнинг ишлаб чиқариш-моддий базасини ва қишлоқ турмушининг социал-маданий даражасини мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди. Бу соҳадаги ишларни такомиллаштириш хусусида бир қанча таклифлар, шунингдек, министрлик ва идоралар шанига танқидий мулоҳазалар айтилди.

М. С. Горбачев суҳбатни якунлаб, қайта қуришнинг ҳамма жараёнларини янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш учун, қайта қуриш туфайли иқтисодий турмушда, демократиялаш ва ошкораликда очилаётган имкониятлардан янада активроқ фойдаланиш учун партия комитетлари ва партия ташкилотлари зиммасига алоҳида масъулият тушишини таъкидлади. Партия ташкилотлари қайта қуришнинг олдинги сафида боришлари керак.

Зонада бир талай ҳал этилмаган муаммолар тўпланиб қолганлиги, аввало қишлоқнинг социал тараққиётига, сарфланган маблағлардан ва бу ерда барпо этилган фондлардан олинадиган самарадорликка, регионнинг ишлаб чиқарувчи кучларини комплекс ривожлантиришга таллуқли қийинчиликлар ва муайян зиддиятлар вужудга келганлиги эътиборга олинадиган бўлса, бу вазифа, айниқса, муҳимдир.

Хўжалик юритишнинг янги усулларини жорий этиш, коллектив ва оилавий пудрат, хўжалик ҳисоби — партия ташкилотларининг кундалик ишидир. Область партия комитетлари ва уларнинг биринчи секретарлари қайта қуришни партиявий воситалар билан таъминлаш ҳақида, барча кадрларимизни, ҳамма коммунистларни, ҳар бир кишини қайта қуришга жалб этиш тўғрисида ҳаммадан кўра кўпроқ ғамхўрлик қилишлари керак.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Ю. Ф. Соловьев, КПСС Марказий Комитетининг секретари Г. П. Разумовский қатнашдилар.

(ТАСС).

Азиз пахтакорлар, ҳашарчилар!

Чаноқлардаги «оқ олтин» сизга мунтазир. Очиқ ҳавонинг ҳар дақиқасини қадрлаб, ҳосилни барвақт йиғиб-териб олайлик!

◆ 19 октябрда республикамиз пахтазорларидан 134152 тонна «оқ олтин» териб олинди. Шу кунгача тайёрланган пахта хирмонимиз 3 миллион тоннадан ошиб кетди.

◆ Бир кунда машиналар бункеридан 78392 тонна, мавсум бошидан буён 1253955 тонна дурдона тўкилди.

ҲУРМАТ ШОҲСУПАСИ

19 ОКТЯБРЬ КУНИ ЭНГ ЮҚОРИ КЎРСАТКИЧГА ЭРИШГАНЛАР:

Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози. Бу ерда йиллик планнинг 5,46 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришилди.

Ғалаба районидаги «Коммунизм» совхозининг Мардон Дарвишев бошлиқ бригадаси аъзолари қабул пунктларига планнинг 20,8 процентига тенг пахта топширдилар.

Ғалаба районидаги Свердлов номли колхоз механизатори Садриддин Умаралиев ўз «зангори кема»си бункеридан 16 тонна «оқ олтин» тўкди.

Свердлов районидаги «Партия XXVI съезди» колхозининг чевар теримчиси Муборак Жумаева хирмонга 350 килограмм дурдона топширишга муваффақ бўлди.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 20 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда	Мавсум бошидан
Хоразм	1,20	69,90	0,76	30,83
Бухоро	2,01	64,59	1,71	52,82
Сурхондарё	2,65	61,70	3,62	68,31
Тошкент	3,33	57,95	3,52	50,58
ҚҚАССР	1,42	56,61	1,38	49,31
Фарғона	2,40	51,53	1,62	23,26
Сирдарё	3,67	48,32	4,26	52,08
Жиззах	3,66	47,66	3,73	41,09
Қашқадарё	1,68	43,47	1,84	38,55
Наманган	2,83	41,89	2,91	25,73
Андижон	2,18	38,75	1,54	12,12
Навоий	1,76	38,49	1,95	29,21
Самарқанд	1,80	36,02	2,09	29,41
Республика бўйича:	2,35	50,63	2,45	39,19
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Навоий	4,62	88,19	3,44	30,92
Сурхондарё	3,13	75,45	4,95	97,14
Наманган	2,12	48,72	—	—
Қашқадарё	2,55	44,32	4,27	53,79
Бухоро	1,08	22,42	1,30	6,99
Республика бўйича:	2,87	63,59	4,54	78,72

ЎЗБЕКИСТОНДА КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК ЯКУНЛАРИ

Ўзбекистон ССР Давлат статистика комитети Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишланган коммунистик шанбалик якунларини чиқарди.

17 октябрь куни ўтказилган шанбаликда 8 миллион 330 минг киши қатнашди. Шундан 730 минг киши саноат корхоналарида, 1 миллион 784 минг киши далаларда ва фермаларда, 417 минг киши қурилишларда меҳнат қилди.

4,5 миллиондан кўпроқ киши шаҳар ва поселкаларни ободонлаштириш билан шуғулланди.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области меҳнаткашлари зарбдорчасига ишлаб, 18,7 миллион сўмлик саноат маҳсулоти тайёрладилар. Самарқанд, Андижон ва бошқа областларнинг меҳнатчилари яхши муваффақиятларга эришдилар. Ўзбекистон саноат корхоналари шанбалик кунида жами 48 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. 15 та дизель, 2 та экскаватор, 90 та трактор тайёрланди. 7 минг тонна пахта толаси, 1 миллион квадрат метр ип газлама, 280 минг квадрат метр шойи газлама, 160 минг жуфт пайпоқ, 265 мингта трикотаж буюмлари, 84,6 минг жуфт чарм пойабзал, 709 минг шартли банка консерва, 310 тонна кондитер маҳсулотлари ва бошқа кўп маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Пудратчи қурилиш-монтаж ва ремонт-қурилиш ташкилотлари ўз кучлари билан 12,5 миллион сўмлик иш бажардилар. Республика Давлат агросаноат комитети қурувчилари зўр ғайрат билан меҳнат қилиб, 2,6 миллион сўмлик иш бажардилар. «Главташкентстрой», Ўзбекистон Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ва бошқа министрликларнинг коллективлари 1,7 миллион сўмлик иш бажардилар.

Аҳолининг, шу жумладан, шаҳарликларнинг анча қисми пахтазорларга чиқди. Шу куни Ўзбекистонда мавсум бошланганидан буён энг кўп миқдорда 145 минг тонна ёки йиллик планнинг 2,53 проценти миқдорида пахта тайёрланди.

Маҳсулотни реализация қилиш, ишларни бажариш ва хизматни адо этишдан 2,2 миллион сўм миқдорида фойда олинди.

Шанбалик қатнашчилари ишлаб топган 7 миллион сўмдан кўпроқ пул беш йиллик фондига ўтказилади.

Шанбалик куни эришилган муваффақиятлар шу йилнинг план топшириқларини бажаришга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилди. Эндиликда ана шу ҳиссани мустаҳкамлаш ва кўпайтириш, эришилган суръатни сақлаб қолиш муҳимдир.

(ЎзТАГ).

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг саккизинчи сессияси

ДАДИЛ ҲАРАКАТЛАР ДАВРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

1988 йилги Давлат планининг ўзига хос асосий хусусияти шундаки, деди Украина ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **В. А. Масол**, унда шундай ҳужжатларни ишлаб чиқишнинг одатдаги таркиб топган практикасидан воз кечиш яққол намоён бўлди. Украина ССР Давлат планини ишлаб чиқиш чоғида, деб давом қилди нотиқ, келгуси йил-меҳнат коллективлари давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги янги Қонун кучга кирган шароитда иш бошлайдиган биринчи йил эканлигига асосландик.

КПСС Москва шаҳар комитетининг иккинчи секретари депутат **Ю. А. Беляков** қайд этиб ўтганидек, лойиҳа планида социал соҳани устун равишда ривожлантириш, москваликларнинг турмуш ва меҳнат шароитларини муттасил яхшилаб бориш асос қилиб олинганлиги — ишлаб чиқаришни жўшқин ўстириш, пойтахт экономикасини юксалтириш негизидир.

Пойтахтни ривожлантириш плани лойиҳаси москваликларнинг ғоят кенг иштирокида батафсил муҳокама қилинди, деди депутат.

«Кировский завод» ишлаб чиқариш бирлашмаси йиғувчи-слесарларининг бригадири депутат **И. В. Захаров** Ленинградни социал ривожлантириш муаммоларини ҳал этишда маҳаллий Советларнинг ролини кучайтириш тўғрисида гапирди. У шаҳар хўжалиги вазифаларини ҳал қилишга корхоналар, ташкилотлар қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар, актив жалб этилаётганлигини таъкидлади.

СССР темир йўллар министри депутат **Н. С. Конарев** Давлат планининг асосий кўрсаткичларини қўллаб-қувватлади ва унинг темир йўл транспорти ишига тааллуқли барча кўрсаткичлар бўйича сўзсиз бажарилиши учун ҳамма ишлар қилинади, деди.

Шу билан бирга депутат план лойиҳасидан унча тўлиқ қаноат ҳосил қилмаганлиги тўғрисида гапирди. Нотиқ сессияда ўз министрлиги шанига айтилган танқидий мулоҳазаларни тўлатўкис қабул қилди.

Тожикистон ССР Душанба шаҳар 8-поликлиникаси хотин-қизлар консультациясининг мудираси депутат **И. Х. Аҳмедова** Тожикистонда соғлиқни сақлаш системасининг ривожланиши республика бу соҳада эга бўлган имкониятларнинг ҳаммасидан асло тўлиқ самара билан фойдаланмаётганлигидан далолат беришини қайд этиб ўтди. Депутат ўз нутқида даволаш муассасалари етишмаётганлиги, бундай муассасалар секинлик билан ва сифатсиз қурилаётганлиги, замонавий даволаш ва диагностика асбоб-ускуналари камчиллиги тўғрисида гапириб, ташвиш билдирди.

Белоруссия Компартияси Гродно область комитетининг биринчи секретари депутат **Л. Г. Клецков** область мисолида янги хўжалик механизмининг самарадорлиги тўғрисида сўзлаб берди. Айни хўжалик ҳисобидаги коллективлар энг юқори, барқарор муваффақиятларга эришаётганлигини практика кўрсатмоқда. Яқин вақт ичида региондаги колхоз ва совхозларни ўз харажатини ўзи қоплаш ҳамда ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ўтказиш вазифаси қўйилган.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **Ғ. Ҳ. Қодиров** Давлат плани ва мамлакат бюджетининг ўзига хос хусусиятларини қайд этиб, Ўзбекистон бунёдкорлик программаларининг социал йўналишини уқтириб ўтди.

Лекин депутатнинг нутқи муваффақиятлар тўғрисидаги ҳисобот эмас эди. Чунончи, у республикада ҳозирча машинасозликни ривожлантиришдаги ишларнинг аҳволи яхши эмаслигини эътироф этди. Саноат структураси жиддий равишда қайта қуришни тақозо этади.

Депутатнинг фикрича, мамлакатнинг планлаштирувчи органлари социал нормативларни тезроқ ишлаб чиқиб, тасдиқлаш учун кўпроқ фаоллик кўрсатишлари лозим.

20 октябрь куни СССР Олий Советининг палаталари мамлакатнинг 1988 йилги плани ва бюджети лойиҳаларини муҳокама қилишни давом эттирди.

* * *

Реализм, турмушнинг барча соҳаларида вужудга келган вазиятларга холисона ва ҳар томонлама баҳо бериш, қайта қуришнинг бош вазифаларини ҳал этишда ижодкорлик ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети саккизинчи сессиясининг ишига хос хусусият бўлди. Халқнинг мухтор вакиллари беш йилликнинг учинчи йилида мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш плани ҳамда бюджетини чуқур ва манфаатдорлик билан муҳокама қилиб, уларга қонун кучини бахш этдилар. Бу қонун ҳар бир киши зиммасига қатъият, дадиллик билан ҳаракат қилиш, белгиланган режаларни қатъий равишда амалга ошириш мажбуриятини юклайди.

Сессияда таъкидлаб ўтилганидек, партия ишлаб чиққан жадаллаштириш стратегиясини амалда таъминлаш халқнинг ғоят муҳим ҳаётий манфаатларига, кучли социал сиёсатни ўтказишга қаратилган йўл-йўриқларга мос бўлиб тушади. Давлатимиз тарихининг ҳозирги — бурилиш босқичида ҳал этилаётган жуда катта вазифаларнинг муваффақияти эса, аввало, халққа боғлиқ.

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

20 октябрь куни соат 10 да СССР Олий Совети палаталарининг мажлислар залида Иттифоқ Советининг иккинчи мажлиси очилди.

Мажлис аҳли **М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, М. С. Соломенцев, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Тализин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олди.

Мажлис Иттифоқ Советининг раиси **Л. Н. Толкунов** раислигида ўтди.

Минбарга Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **Н. А. Назарбоев** чиқади. Республикада, деди у, социал соҳани устун даражада ривожлантиришга асосий эътибор берилмоқда. Социал соҳадаги проблемалар ҳал этилиши ўрнига узоқ вақтгача тезроқ кўпайиб борди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросида республика меҳнаткашларини интернационал ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг аҳволи кўриб чиқилганлиги, деди нотиқ, бизни миллатлараро муносабатларни ривожлантиришда янги, хилма-хил ёндашувларни, форма ва методларни қидириб топишга ундайди. Бугунги кунда кишиларни, айниқса, ёшларни ғоявий-ахлоқий, меҳнатсеварлик руҳида тарбиялашни яхшилаш, Совет Қозоғистонида истиқомат қилаётган барча миллатлар ва элатларнинг ижодий меҳнат қилиши, маънавий ўсиши учун шарт-шароитни таъминлаш мақсадида барча ишлар қилинмоқда.

Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси бошқарув структурасидаги ортиқча расмиятчилик ва нуқсонларни бартараф этиш учун регионда қабул қилинган чора-тадбирлар тўғрисида гапирди.

Воронеж область Бутурлиновка районидаги Киров номли колхоз раиси депутат **В. Д. Заболотний** қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш йўллари тўғрисида гапирди. У пландан ташқари топширилаётган барча маҳсулотни маҳаллий таъминотга юбориш тўғрисидаги қарор муваффақиятли иш олиб боришнинг муҳим омили бўлганлигини айтди. Бу маълум даражада озиқ-овқат маҳсулотлари тайёрлашни кўпайтириш учун резервларни қидириб топишни активлаштирди.

Ҳозирги вақтда партия ташкилоти, колхоз правлениесининг куч-ғайрати биринчи навбатда одамлар билан иш олиб боришга, ишни виждонан бажариш учун уларнинг масъулиятини оширишга қаратилган, деб уқтирди депутат. Бусиз барча бўлинмаларда бригада пудратини ва тўла хўжалик ҳисобини, харажатларни контрол қилишнинг чек системасини шакл жиҳатдан эмас, балки ўзининг иқтисодий вазифаси жиҳатдан жорий этишга муваффақ бўлинмас эди.

КПСС Чувашия область комитетининг биринчи секретари депутат **И. П. Прокопьев** сессия минбаридан туриб, социал вазифаларни ҳал этишда маҳаллий органларнинг ташаббусини, мустақиллигини ривожлантириш тўғрисида гапирди. У автоном республикада аҳоли маблағлари ҳисобига уй-жойлар қуришга алоҳида эътибор берилаётганлигини маълум қилди. Чувашиянинг қишлоқ уй-жой фондида якка тартибда қурилаётган уйларнинг ялпи салмоғи 80 процентдан кўпроқни ташкил этади.

Нотиқнинг фикрича, СССР Госплани ва Госснаби социал-иқтисодий ривожланиш планларини ишлаб чиқиш чоғида регионнинг ўзига хос хусусияти ва имкониятларини ҳисобга олиши, якка тартибда уй-жой қурувчилар учун бинокорлик материалларига фондларни уй-жой қурилиши ҳажмига мувофиқ тарзда ажратиши зарур.

Саратов станоксозлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори депутат **Г. В. Юданов** область корхоналари ва хўжаликларида социал программа қандай бажарилаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

Гарчи эндиликда станоксозлик устун даражада ривожланаётганлиги эътироф этилган бўлса-да, бироқ биз жойларда буни ҳали ҳис этмаяпмиз, деди у. Станоксозлик саноати министрлиги илғор тармоқлар даражасига кўтарилиши учун унга ҳеч бўлмаганда бир неча йил амалий равишда жуда катта эътибор бериш керак, деб таъкидлади депутат.

Ўз-ўзини маблағ билан таъминлашга ўтиш ва корхона тўғрисидаги Қонун кучга кириши муносабати билан корхона ишининг реал шарт-шароитлари, социал жиҳатдан таъминланганликнинг эришилган даражаси билан боғлиқ иқтисодий нормативларни бараварлаштириш ҳам зарур. Депутатнинг фикрича, бунинг учун ҳар бир корхона объектив аттестациядан ўтиши лозим.

Краснодар ўлкасининг Псебайск районидаги 2-тикувчилик фабрикасининг тикувчиси депутат **Н. Н. Ситник** коллектив хўжалик юритишнинг янги формаларига ўтишга тайёргарлик кўраётганлиги муносабати билан корхонада қандай ишлар амалга оширилаётганлиги тўғрисида гапириб берди. У корхонани кенгайтириш мўлжалланаётганлиги муносабати билан юзага келаётган муаммоларга тўхталиб ўтди. Бундай муаммолар орасида малакали кадрлар тайёрлаш ва уларнинг корхонада муқим ишлашини таъминлаш, цехларни мамлакатимизда ишлаб чиқарилган серунум ускуналар билан жиҳозлаш, уй-жойлар қурилиши масалалари бор.

Узоқ Шарқ меҳнаткашлари келгуси йилдан бошлаб ишлаб чиқариш кучларини ривожлантиришнинг узоқ муддатли давлат программасини амалга ошира бошлашлари керак. Мазкур программа партиянинг ташаббусига биноан 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланиб, шу регион ва Забайкалье учун ишлаб чиқилди, деди КПСС Хабаровск ўлка комитетининг биринчи секретари депутат **А. К. Черний**. У ўлкани социал-иқтисодий ривожлантиришнинг энг кўп даражада жадаллаштириш талабларини ҳисобга олган ҳолда ўлка партия ташкилоти олдида турган вазифаларни таҳлил этди.

Депутатнинг фикрича, яхшилик сари дадил ўзгаришларни амалга ошириш учун илгаригига қараганда, бу ишда бир қанча Иттифоқ министрликлари ва марказий иқтисодий идоралар янада манфаатдорлик билан қатнашишлари зарур. У, масалан, кейинги вақтда маҳсулот етказиб бериш интизоми пасайиб кетаётганлигини айтди. Бу бир қанча меҳнат коллективларининг ишига, шу жумладан, уларнинг молиявий аҳволига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Сессия ўз ишини давом эттирмоқда. **(ТАСС).**

ЎЗБЕКИСТОН САВДО-САНОАТ ПАЛАТАСИНИНГ СЪЕЗДИ

Ўзбекистон ССР Савдо-саноат палатасининг 20 октябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган съездида республиканинг чет мамлакатлар билан ташқи иқтисодий алоқаларини, ҳамкорлигини ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди. Палата президиумининг раиси Д. Ю. Мирсаидова ҳисобот доклади қилди.

Докладда ва музокараларда таъкидлаб ўтилдики, КПСС XXVII съезди белгилаб берган қўламли вазифаларни ҳал этишда чет мамлакатлар билан савдо-сотиқ ва иқтисодий ҳамда илмий-техникавий ҳамкорликка катта роль берилган. Ташқи иқтисодий алоқалар самарадорлигини кескин равишда юксалтириш, бу алоқаларни халқ хўжалигини интенсивлаш мақсадларига, жадаллаштириш стратегиясига бўйсундириш лозим. Бу ишда савдо-саноат палатаси муҳим роль ўйнамоғи керак. Чет эллик шериклар билан амалий алоқалар ўрнатишга ҳамма чоралар билан кўмак бериш чет элларда ва республикада кўргазмалар ташкил этиш, патентлаш, экспертиза, реклама, фан-техника ҳужжатларини таржима қилиш борасидаги ишлар шу палатанинг вазифалари қаторига киради. Ўзбекистоннинг 300 га яқин корхоналари, илмий-тадқиқот институтлари, конструкторлик бюролари ва бошқа ташкилотлари палатанинг аъзолари ҳисобланади.

Съезд делегатлари айтдиларки, республика иқтисодий идоралари, тармоқ министрликлари, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш борасидаги ишида йиғилиб қолган турғунлик ҳолларига ҳали барҳам берилмаган, корхоналар ва меҳнат коллективларининг экспортни ривожлантириш, чет эллик шериклар билан янги ҳамкорлик формаларини йўлга солишга оид ташаббуслари етарли эмас. Республика Савдо-саноат палатасининг кенгаши, унинг президиуми Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар билан иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларни чуқурлаштиришда, республика экспорт базасини ривожлантириш, ташқи бозор товар оборотни структурасини яхшилаш, товарларнинг техник даражаси ва рақобат қобилиятини ошириш, истиқболсиз импортни тўхтатишдаги ролини ҳали тўла йўсинда белгилаб олган эмас.

Ташқи иқтисодий алоқалар масалаларини импорт машина-ускуна ва хом ашёни харид этишдангина иборат қилиб қўйиб, ўзаро технологиялар, лойиҳалар айирбошлаш, бир-бирларига мутахассислар юбориб туриш ва биргаликдаги илмий ишланмаларга етарли баҳо берилмаётган эскириб қолган практика съездда танқид қилинди. Ҳолбуки ҳозир корхоналар халқаро ишлаб чиқариш ва фан-техника кооперациясига актив қўшилишга имкон берувчи кенг ҳуқуқлар олди. Бу нарса қадрлар проблемасини кескинлаштириб юборди: ҳозирча министрликлар, идоралар, корхоналарда ташқи иқтисодий масалаларда нуфузли мутахассислар етишмаяпти. Бу аҳволни қатъиян ўзгартириш пайти келди, бунинг учун Савдо-саноат палатаси кадрлар ўқувини ташкил этиши керак.

Съезд делегатлари министрликлар, идоралар, корхоналар, олимлар билан қалин ҳамкорликда Савдо-саноат палатаси фаолиятини яхшилаш республиканинг ташқи иқтисодий алоқаларини янги даражага кўтаришга, жаҳондаги даражага мос маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга ва шу билан халқаро ҳамкорликни, ишонч ва тинчликни мустаҳкамлаш ишига янги ҳисса қўшишга имкон беради, деган якдил фикрда бўлдилар.

Савдо-саноат палатасининг съездида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Лобко нутқ сўзлади.

Делегатлар Ўзбекистон ССР Савдо-саноат палатаси кенгашининг янги составини сайладилар. Кенгашнинг биринчи ташкилий мажлисида Д. Ю. Мирсаидова яна президиум раиси қилиб сайланди.

Съезд ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари В. В. Сударенков, И. И. Искандаров, СССР Савдо-саноат палатаси президиумининг аъзоси, Бутуниттифоқ «Союзпатент» бирлашмасининг бош директори М. Л. Городисский қатнашдилар. **(ЎзТАГ).**

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Америка Қўшма Штатлари хотин-қизлар ҳаракатининг таниқли намояндаси Барбара Левин бошчилигидаги АҚШнинг «Тинчлик бўғинлари» хотин-қизлар урушга қарши ташкилоти делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишди.

20 октябрь куни меҳмонлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида қабул қилинди. Улар, шунингдек, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлиб, хотин-қизлар меҳнати, турмуши ва дам олиш шароитлари билан, корхонада хотин-қизлар кенгашининг фаолияти билан танишдилар.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Советида делегация аъзолари ва республика пойтахти фаол хотин-қизлари иштирокида давра суҳбати ўтказилди. Суҳбатни хотин-қизлар республика кенгаши президиумининг раиси, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси Ҳ. Алимова олиб борди. (ЎзТАГ).

Совет—афғон дўстлиги мустаҳкамланаверсин!

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти ҳамда Афғон—Совет дўстлиги жамияти активлари Ўзбекистон билан Афғонистон Демократик Республикаси ўртасидаги анъанавий дўстликни мустаҳкамлашга ва ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Ана шу жамоат ташкилотларининг вакиллари 20 октябрь куни Тошкентда семинар-кенгаш ўтказиб, унда тўпланган иш тажрибалари билан ўртоқлашдилар ва ўзаро ҳамкорликни янада кенгайтириш йўлларини белгилаб олдилар.

Шу куни Афғон—Совет дўстлиги жамияти делегацияси социал-иқтисодий қурилишда хотин-қизларнинг роли тўғрисидаги масалани кўриб чиққан семинар ишида ҳам қатнашди. Шу муносабат билан Ўзбекистон жамоатчилиги яқинда 60 йиллигини нишонлаган «Хужум» ҳаракатининг тарихий аҳамиятига катта эътибор берилди. Семинар қатнашчиларининг нутқларида ҳар иккала мамлакат тарихий тажрибасини ўрганиш, бир-бирларига мунтазам делегациялар, ижодий коллективларни юбориб туриш СССР билан АДР ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни янада мустаҳкамлашга қўмаклашиши таъкидлаб ўтилди. (ЎзТАГ).

• Қорақалпоғистон маданияти кунлари

ДЎСТЛАР УЧРАШУВИ

Кузги қуёш нуридан ва дўстлар учрашуви самимиятидан баҳраманд бўлган Тошкент Қорақалпоғистон маданияти кунлари қатнашчиларини хушнудлик билан кутиб олмоқда. Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги арафасида ўтаётган бу байрам ўзбек ва қорақалпоқ халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлашда яна бир саҳифа очади, улар ўртасидаги қалин алоқанинг, ҳурмат-эҳтиромнинг ва бундан буён ҳам ўзаро маънавий бойиш йўлидаги мустаҳкам ҳамкорликнинг яна бир ёрқин далилидир.

...Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театри байрамона безатилган. 19 октябрь куни кечқурун бу ерга, Қорақалпоғистон маданияти кунларининг тантанали очилиш маросимига республика пойтахти меҳнат коллективларининг, партия, совет, жамоат ташкилотлари, ижодкор зиёлиларнинг вакиллари келишди.

Тантанали кечани Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ш. Р. Мирсаидов кириш нутқи билан очди.

Турмушнинг барча соҳаларида қайта қуриш ва янгиланиш амалга оширилаётган ҳозирги пайтда совет халқларининг Улуғ Октябрь туфайли юзага келган қардошлиги ғоят катта аҳамиятга эга эканлиги алоҳида куч билан намоён бўлмоқда. Маданий бойликлар билан ўзаро бойиш жараёни янада жадал тус олмоқда. Меҳнат коллективларида, ижодий ташкилотларда иш тажрибасини бу галги ўртоқлашиш, шубҳасиз, қайта қуришга, Ўзбекистон турмушининг барча соҳаларида социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришга хизмат қилади. Қорақалпоғистон автоном республикаси Ўзбекистон таркибига кирганига эллик бир йил бўлмоқда.

Қорақалпоғистон делегациясининг бошлиғи, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Т. А. Ешимбетова сўзга чиқади. Биз қадимий ва ҳамиша навқирон Тошкент диёрига зўр қувонч ва ҳаяжон билан қадам қўйдик, дейди у. Мана шу ажойиб октябрь кунлари бизнилмас дўстлик ва қардошлик байрами сифатида хотирамизда абадий сақланиб қолади.

Тақдири ва маданияти кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшаш ўзбек ва қорақалпоқ халқлари ўртасидаги дўстлик жуда қадимдан юзага келган. Улуғ рус халқи билан бирлашиш, унинг маданияти хазиналаридан баҳраманд бўлиш, биргаликда янги турмуш бунёд этиш, халқларнинг ягона совет оиласи манфаатларининг муштараклиги бизларни янада яқинлаштирди, дўстона алоқаларимизни мустаҳкамлади.

Ўзбекистон зиёлилари Қорақалпоғистонда маданиятни ривожлантиришга катта таъсир ўтказдилар. Октябрь революциясидан олдин ўлкамизда ўзбек маърифатпарварлари иш олиб боришган, уларнинг ўзи совет қорақалпоқ мактабларининг дастлабки муаллимлари, янги социалистик маданият ташкилотчилари қаторида бўлишган.

Бундан кўп йил аввал Лизахоним Петросова қорақалпоғистонлик қизларга миллий хореографиядан дастлабки сабоқ берган ва у «Ойқулаш» ансамблининг ташкилотчиси бўлган эди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Замира Давлатмуротова эса бугунги кунда ўзбек балетининг ёрқин юлдузларидан биридир. Қорақалпоғистонлик қўшиқчи, Тошкент консерваториясининг собиқ талабаси Мақсет Хўжаниёзов кўпгина театрларнинг саҳналарида вокал санъатини муносиб равишда намойиш этди. Автоном республиканинг халқ хўжалигида Тошкент шаҳри ва Ўзбекистондаги бошқа шаҳарлар олий ўқув юртларини тамомлаган минглаб мутахассислар ишлашмоқда.

Бу галги маданият кунлари халқимизнинг маънавий турмушини, унинг маданияти, адабиёти ва санъатини янада бойитади, халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва қардошликнинг бундан буён ҳам мустаҳкамланишига кўмаклашади.

Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениесининг биринчи секретари А. З. Қобулов, шоира Г. Нуриллаева Қорақалпоғистон маданияти намояндаларини табрикладилар.

Автоном республика намояндалари — Қорақалпоғистон халқ шоири Иброҳим Юсупов, Қорақалпоғистон халқ артисти Мақсет Хўжаниёзов ҳам тантанали кеча қатнашчилари ҳузурида сўзга чиқдилар.

Сўнгра катта концерт берилди. Байрам томошаси Қорақалпоғистон миллий санъати истеъдод эгаларига ғоят бой эканлигини кўзгуда акс эттиргандек бўлди.

Концерт «Яшнайвер партия, Октябрь, Ватан!» адабий-музикали композиция билан бошланди. Кечага келган тошкентликлар программага киритилган кўпгина бадиий номларнинг дастлабки томошабинлари бўлишди. Концерт программасига Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига ўтказилган республика конкурси ғолиби бўлган асарлар киритилган.

Улар орасида А. Султоновнинг «Қорақалпоғистон ҳақида қўшиқ» асари бор. Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон халқ артисти Бозорбой Нодиров қўшиқни худди ўз тақдири ҳақида куйлагандек зўр маҳорат билан ижро этди. Қўшиқда Улуғ Октябрь қуёшидан нурафшон бўлган қорақалпоқ диёрига Совет ҳокимияти, халқлар ягона оиласининг қардошларча мадади бахт келтиргانлиги куйланади.

Композитор Ш. Пахретдиновнинг Бердақ номли Давлат филармониясининг солисти Г. Ойимбетова ижросидаги «Жонажон ўлка», Н. Мусаевнинг автоном республика халқ артисти Ҳ. Оллоёров ижросидаги «Гўзал олам», Г. Омониёзовнинг солистлар М. Сапаева ва С. Узоқбоев ижро этган «Тонгда» қўшиқлари ватанпарварлик мавзуининг давоми бўлди. Шу кечада илк бор янграган қўшиқлар— С. Полвоновнинг «Диёрим Ўзбекистон», Н. Муҳаммадиновнинг «Ёшлик ҳақида балада», Ҳ. Турдиқуловнинг «Қуёшли ўлка» асарлари ҳам томошабинларга манзур бўлди.

Шу кунларда ўзининг 30 йиллигини нишонлаётган Қорақалпоғистон давлат ашула ва рақс ансамбли жўшқин, қалбларга ўт солувчи, айни пайтда лирик рақслари билан йиғилиш аҳлини ром этди. Тошкентлик таниқли хореографлар мазкур коллективга асос солган эдилар ва ҳозирги вақтда Тошкент хореография билим юртини битириб чиққан кўпгина ёшлар ана шу ансамблда ишлаяптилар. «Ота ларимиз тароналари», «Йигитлар», «Қирмизлар», «Русча рақсни рақс сеҳргарлари зўр маҳорат билан ижро этдилар.

Нукуснинг «Арулар» ҳаваскор халқ ансамбли зўр маҳорат кўрсатди. Битмас-туганмас фольклор хазинасидан баҳраманд бўлган бу коллектив қайта тикланган қадимий рақсни ижро этди. Қорақалпоғистоннинг кўпгина ижрочилари халқ ижодиётига аввалаб муносабатда бўлмоқдалар. Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон халқ артисти Тамара Дошумова ва автоном республикада хизмат кўрсатган артист Бозоргул Каримова бугал «Ошиқ Ғариб» халқ достонидан қўшиқлар ижро этишди.

Бердақ номли Давлат филармониясининг «Гулзор» эстрада вокал-хореографик ансамбли эҳтиросли оҳанглар ва куйлардан тузилган замонавий сюитани ижро этиб, томошабинларни мамнун қилди.

Қорақалпоғистон халқ артисти Мақсет Хўжаниёзов ва солист Кенесбой Сержоновлар С. Рахманинов ва Ж. Бизе операларидан ариялар ижро этдилар. Бундай жиддий асарларга мурожаат қилинганлиги — артистларнинг ижодий маҳорати ўсганлигининг далилидир. «Ажиниёз» операсидан Ажиниёз арияси катта маҳорат билан ижро этилди. Нукусдаги Станиславский номли театр Октябрь юбилейи арафасида шу операни саҳнага қўяди. Бу биринчи қорақалпоқ операсидир.

Концертни тайёрлашда Навоий номли театр режиссери О. Узоқов ва дирижер Ғани Тўлаганов билан бир қаторда балетмейстерлардан Кундуз Миркаримова ва Иброҳим Юсуповлар ҳам катта ёрдам беришди.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари Б. Матчонов, П. Мадреимов, Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Т. Шорахимов К. Заретдиновлар саҳналаштирган концерт охирида «Ҳаёт номи билан» композицияси янгради. Композицияда байрам томошасининг барча қатнашчилари иштирок этдилар. Композиция қардош халқларнинг тинч бунёдкорлик меҳнатига, барча совет кишилари ўртасидаги дўстлик ва қардошликка мадҳия бўлиб янгради.

(ЎзТАГ).

ОИЛАМИЗ БИР, ТАШВИШЛАРИМИЗ ҲАМ БИР

Ўзбекистон меҳнаткашлари коммунистик шанбалик кунини аҳил ва унумли меҳнат билан нишонладилар. Республикада яшаётган барча миллатлар ва элатларнинг вакиллари—8 миллиондан зиёд киши Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишланган меҳнат байрамига келдилар.

Қрим татарлардан бўлган ишчилар ва колхозчилар, зиёлилар вакиллари ҳам шанбаликда ҳамма билан баравар қатнашдилар. 17 октябрь куни «Ўзспецводреннаж»нинг Сирдарёдаги махсус механизациялашган кўчма колоннасидан Р. Осмонов бошлиқ пармаловчилар бригадаси, Наманган шоён бирлашмаси тўқувчиси А. Сейтумерова, Самарқанд химия заводининг ишчилари И. Сулейманов ва С. Сейдаметов, «Кувасайстекло» ишлаб чиқариш бирлашмасининг қуювчиси Р. Межитов, Андижондаги 162-трестнинг Т. Чабанов бошлиқ электр пайвандчилар бригадаси ва бошқалар рекорд иш унумига эришди.

Бу йил пахта йиғим-терими мавсуми ғоят ноқулай об-ҳаво шароитларида ўтмоқда. Қишлоқ меҳнатчилари ёрдамга муҳтождирлар. Ўзбекистондаги шаҳарлар ва ишчи посёлкаларининг кўпчилик аҳолиси юбилей йили ҳосилининг тақдири уларнинг ёрдамига боғлиқ эканлигини англаб, якшанба куни оталиқдаги колхозлар ва совхозларга чиқдилар.

Саноат шаҳри Бекободнинг салкам 7 минг нафар меҳнатчиси пахтакорларга мададга отланди. 18 октябрь куни шаҳар маиший хизмат комбинатининг ходимлари саккиз тонна пахта теріб бердилар. Тикувчи Ф. Тилкашева ҳаммадан кўп — 125 килограмм пахта терди.

Сирдарё районидаги «Малик» совхози экскаваторчиси А. Абсатаров техникани ишлата олиш маҳоратини кўрсатди. У пахта териш машинасининг штурвалини бошқариб, шанбалик куни хирмонга 5 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» тўкди. Шу куни «Боёвут» совхозининг механизатори К. Батраклиқ тағин ҳам кўпроқ — 8 тонна пахта теріб берди.

Ижодкор зиёлиларнинг вакиллари ҳам, шу жумладан, «Ҳайтарма» қрим татар ансамблининг артистлари четда қолишмади. Улар шанбаликда «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимларини ўз санъатлари билан ҳушнуд қилиб, эртасига Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхозга пахта теришга чиқишди.

Хуллас, меҳнат байрами кўнгилдагидек ўтди. У юксак сиёсий ва ташкилий савияда, ишчанлик ва биродарлик вазиятида унумли ўтди.

Тўғри, қрим татарлар орасида бегараз коллектив меҳнат қувончи, интернационализм тантанаси, республикамизда яшаётган халқларнинг бузилмас дўстлигини ич-ичидан ёқтирмайдиган кимсалар ҳам топилиб қолди. Улар меҳнат байрамини ноҳушликка айлантиришга уринди кўрдилар, лекин бу уринишлар беҳуда кетди.

Ўз хатти-ҳаракатлари билан қрим татарлар ўртага қўяётган масалалар комплексини кўриб чиқиш Давлат комиссияси ишига тазйиқ кўрсатишга уринган бадкорларга бир неча қрим татарларигина эргашди, холос. Жемилевлар ва улар атрофига тўпланганларнинг худбинлик манфаатлари, улар ўйлаб чиқарган ва асоссиз даъволари партиямиз ва Совет ҳукуматининг донолигига ишонувчи қрим татар меҳнаткашларининг ҳақиқий манфаатларидан нақадар узоқлигига ҳамма яна бир бор ишонч ҳосил қилди.

Республика ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари Ўзбекистон меҳнаткашларининг, шу жумладан, кўпчилик қрим татарларнинг истакларини ҳисобга олиш билан бирга, жамоат тартибини ўрнатиш ва интизомга риоя этишни таъминлаш юзасидан ўзларига берилган кўшимча ваколатлардан фойдаландилар. Меҳнат коллективларида ва истиқомат жойларида олиб борилган катта тушунтириш ишлари ва ғоявий-сиёсий ишлар ҳам ижобий таъсир кўрсатди, бу ишларда қрим татарлар энг муносиб вакилларидан иборат республика ва область кичик комиссияларининг аъзолари фаол иштирок этдилар.

Совет Ўзбекистонидаги барча миллат ва элатларнинг вакиллари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига ягона интернационал оила бўлиб бормоқдалар. Бизнинг бузилмас қардошлигимиз ва интернационал бирлигимизга ҳеч ким раҳна сололмайди.

Г. РОСТОВ.
ЎзТАГ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ҚАЧОНГАЧА?»

Газетанинг 1987 йил 19 август сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Пастдарғом районидаги «Ленинизм» колхозида цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари юзаки тайёргарлик билан ўтганлиги танқид қилинган эди.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан олинган расмий жавобда маълум қилинишичв, мақола «Ленинизм» колхози партия комитетининг кенгайтирилган мажлисида ва Пастдарғом район партия комитети бюросида муҳокама қилинди.

Цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўришга ва ўтказишга масъулиятсизларча муносабатда бўлганликлари учун «Ленинизм» колхози партия комитети котиби С. Хўжақуловга выговор берилди, район партия комитети собиқ ташкилий бўлим мудири, райком ҳузуридаги партия комиссияси раиси Х. Урозов қаттиқ огоҳлантирилди, райкомнинг ташкилий ва қишлоқ хўжалиги бўлимлари инструкторлари Г. Норқулова, Т. Нуралиевларга эса цех партия ташкилотлари ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва ўтказишда назоратсизликка йўл қўйганликлари кўрсатиб ўтилди.

Колхозчиларга қўпол муомалада бўлганлиги, граждан-ларнинг таклиф ва истакларини ўз вақтида бажармаганлиги учун «Ленинизм» колхози правлениеси раиси, КПСС аъзоси И. Абдуллаев огоҳлантирилди.

Район партия комитетининг бюро мажлисида цех партия ташкилотлари ролини ошириш, партия йиғилишларининг ошкоралигига эришиш, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш, қабул қилинган қарорларнинг ижроси устидан назорат ўрнатиш ва коммунистларнинг фаоллигини ошириш юзасидан чора-тадбирлар белгиланди.

* * *

Шунингдек, газетанинг шу йил 20 август сонида босилган «Сув қаёққа оқмоқда!» сарлавҳали танқидий мақолага **СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИ**дан ҳам расмий жавоб олинди. Унда область хўжаликларида суғориш қондаларини тартибга келтириш юзасидан конкрет чора-тадбирлар кўрилганлиги қай

ОКТЯБРЬ—БИЗНИНГ ТАҚДИРИМИЗДА

Қардошлик адреслари бўйлаб: Қирғизистон ССР

— Қирғиз халқида яхши мақол бор: «Тоққа борсанг, йўлда секинлашма, чунки чўққига чиқолмайсан», — деб ТАСС мухбири билан суҳбатни бошлади Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. М. Масалиев. — Улуғ Октябрь нурафшон этган бутун 70 йиллик юксалиш даврида довон оша довонни забт этдик, олга бордик, лекин кейинги бир неча беш йилликда ҳаракатни секинлаштирдик.

Республикада иқтисодий, социал соҳада ҳам, идеология ишида ҳам кўпгина муаммолар йиғилиб қолди. Сўз билан иш ўртасидаги тафовут, эришилган натижалардан мағрурланиш, кадрлар сиёсатидаги камчиликлар ривожланиш суръатларининг пасайишига олиб келди. Биз хатоларимизни кўриб турибмиз, уларни тузатиш йўлларини қидиряпмиз.

Турмушнинг барча соҳаларида демократик асослар ривожланиши сари йўл олинди. Бригадирлардан бошлаб корхоналар, хўжаликлар, илмий муассасалар раҳбарларигача, кадрларни сайлаш принципи қарор топмоқда. Маҳаллий Советлар депутатлигига номзодларни кўрсатиш янгичасига ўтмоқда, бунда одамларнинг, меҳнат коллективларининг фикри ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Биз кадрлар билан ишлашда революцион қурилишнинг бой тажрибасига таянямиз. Ҳамиша тарихнинг туб бурилишларида биринчи сафларда юртимиз бой бўлган таваббускор, партия ишига ғаразсиз фидойи кишилар боришган. Ҳозир ҳам улар ўзларининг ибратлари билан қайта қуришнинг минглаб чинакам қурашчиларини ўз ортларидан эргаштириб боришмоқда.

Чорак аср муқаддам ўз гидроқурувчиларимизга эга эмасдик. Шунда кўпгина қардош республикалар вакиллари дастлабки электростанцияларимизни бунёд этгани келишди. Уларнинг ёрдамида ўжар Норин дарёсида ГЭСларнинг бутун бир туркуми ёғду сочди. Шу ердан Қирғизистон, Ўзбекистон, Қозоғистонга оқаётган энергия янги заводлар, фабрикалар, хўжаликларга ҳаёт бахш этмоқда. Биргаликдаги меҳнатда туб миллатли малакали инженерлар, ишчиларнинг бутун бир авлоди камол топди. Эндиликда улар ўзимиздагина эмас, балки Сибирда, Қозоғистонда станциялар қуришмоқда, ёш ривожланаётган мамлакатларга ўз энергетикасини яратишларида ёрдам кўрсатмоқдалар.

Ташаббускор, омилкор кишиларни қўллаб-қувватлаш қайта қуриш жамиятимизда қарор топтираётган янги муҳит сезиларли самара бермоқда. Қирғизистон ўтган йили асосий кўрсаткичлар бўйича белгиланган топшириқлардан, шу жумладан, саноат ишлаб чиқариши ва меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатларидан ўзиб кетди. Уй-жой, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, мактабгача болалар муассасалари, касалхоналарни фойдаланишга топшириш ишлари бажарилди. Аграр секторда маҳсулотларнинг барча турларини етиштириш ва давлатга сотиш кўпайди. Уларни умумиттифоқ фондига етказиб бериш таъминланди.

Лекин биз муваффақиятлардан ўзимизни йўқотиб қўймаяпмиз. Юз берган силжишда ҳозирча зарур барқарорликка эришганимизча йўқ. Республиканинг ишлаб чиқариш потенциали, унинг бой минерал хом ашё ва ёқилғи энергетика ресурсларидан ҳали тўла-тўкис фойдаланилаётгани йўқ. «Интенсификация—90» комплекс программаси уй-жой ва социал маданий объектлар қурилиши, соғлиқни сақлаш вазифаларини янада зўр ғайрат билан ҳал этиш лозим.

— Яқин-яқинда республика етакчи тармоқ — қўйчиликдаги ўз муваффақиятлари билан фахрланарди, лекин кейинги йилларда ўз позициясини бериб қўя бошлади. Бунинг сабаби нимада?

— Асосий камчилик: интенсив омилларга эмас, балки экстенсив омилларга зўр берилишидадир. Қўйлар сонини оширишга, янги яйловларни ўзлаштиришга интилдик, лекин маҳсулдорлик эса айни пайтда пасая борди. Ана шу тармоқни ривожлантиришни янада жадаллаштиришни кўзда тутган махсус қарор ўз вақтида қабул қилинганди. Лекин уни бажариш амалда барбод бўлди. Бундай проблемалар чорвачилигимизнинг бошқа тармоқларига ҳам хосдир. Натижада Қирғизистон ҳозир жон бошига озиқ-овқат маҳсулотлари истеъмоли бўйича умумиттифоқ кўрсаткичларидан сезиларли даражада орқада қолмоқда.

Биз яқин йиллар ичида ўзимизни чорвачилик маҳсулотлари, сабзавот ва меваларни тўла таъминлаш учун қишлоқ хўжалигида туб бурилишга эришиш вазифасини ўз олдимизга қўйганмиз. Ҳамма жойда хўжалик ҳисоби жорий этилмоқда. Чўпонларнинг йириклаштирилган бригадалари тузилмоқда, чорвадорларнинг ўқуви қайта қурилди — у чўпонларда иқтисодий фикрлашни, ишга омилкорлик билан ёндашишни шакллантиришга қаратилган. Ишлаб чиқаришнинг фан билан алоқасини мустаҳкамлаймиз. Лекин чорвадорлар меҳнати, обрў-эътиборини ошириш, уларнинг социал эҳтиёжларини кўпроқ қондиришга алоҳида ғамхўрлик қиламиз, зеро, бусиз бизнинг барча планларимиз қоғозда қолиб кетиши мумкин.

— Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида чўпон меҳнатини интернационаллаштириш муҳимлиги ҳақида ажойиб фикр билдирилди.

— Республикада 80 миллат ва элат вакиллари яшамоқда, меҳнат коллективларининг кўпчилиги кўпмиллатлидир. Чўпонлик меҳнатига бошқа миллат вакиллари ҳам жалб этилса, уларга зарур шароит яратилса, уйжой, болалар учун мактаб интернатлар қурилса тўғри бўларди. Биргаликдаги меҳнат, болалик йилларидан бошланган мулоқот халқлар дўстлигини мустаҳкамлашга, уларнинг ўзаро маънавий ва маданий бойишига кўмаклашган бўлур эди.

ТУБ БУРИЛИШ БОСҚИЧЛАРИДА

— Боз устига кейинги йилларда миллий муносабатларда маълум проблемалар пайдо бўлди, шундайми?

— Афтидан маҳаллий зиёлиларнинг баъзи вакиллари муваффақиятларимизга ортиқча баҳо беришди, уларнинг бутун мамлакат қардош халқлари билан мустаҳкам иттифоқда эришилганлигини унутишди. Ахир, манманлик, ўзини ўзи мақташ қирғиз халқига хос бўлмаган. Айни пайтда республика Компартияси Марказий Комитети бюроси, партия комитетлари айби билан кадрлар сиёсатида хатоларга йўл қўйилди, ошна-оғайнигарчилик ва хушомадгўйлик фактлари содир бўлди, лаганбардорлик, мансабдорларга итоатгўйлик рағбатлантирилар, раҳбарлик лавозимларига жонажон овули ёки районидан «ўз» одамларини қўярдилар. Қирғизистон Компартиясининг XVIII съездида ана шу салбий ҳодисаларга муросасиз кураш эълон қилинди.

Биз шу куннинг, шу жумладан, миллатлараро муносабатларнинг кўпгина проблемаларини ҳал этишда КПСС Марказий Комитетининг мадади ва ёрдамини доимо ҳис этмоқдамиз. Биз бу масалаларни республика партия активининг махсус кенгашида принципиал кўриб чиқдик, унда интернационал ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг ўта муҳимлиги таъкидланди.

Шу муносабат билан таъкидлаб ўтмоқчиманки, биз қардош халқларнинг илғор тажрибасидан фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Россия, Украина, Грузия, Белоруссия, Тожикистон, Болтиқ бўйи республикаларининг ютуқларини диққат билан ўрганяпмиз.

«Қизил тонг»дан чиққан президент

Дамира Қоодоқова ўзининг «Жигули» машинасини секинлатди.

— Қувиб ўтишдан жуда қўрқаман-да,

— Ҳа, баракалла, — деб кулиб қўйди «Қизил тонг» колхозининг раиси В. Черемисов. — Дамира қувиб етиш ва ўзиб кетишни истамаган пайтлар ҳам бўлар экан-да, қолган ҳамма ишда у пешқадам. Илғор сут соғувчимиз шунақа одам. Шунинг учун ҳам уни 5 минг килограммчи ёш сут соғувчилар республика клубининг президенти қилиб сайлашгани бежиз эмас.

Президент бўлганингдан кейин ҳар соат, ҳар дақиқа ғанимат бўлар экан. Дамиранинг ҳам қўли-қўлига тегмайди.

— Эндиликда район партия комитетининг аъзоси сифатида кўп масалаларга бундан бир йил илгаридагига қараганда бошқачароқ назар соладиган бўлиб қолдим, — дейди Дамира. — Истиқболни аниқроқ кўрмоқдаман. Ўз кучимга кўпроқ ишоняпман. Ўзингиз ўйлаб кўринг, қирғизлар азалдан чорва билан машғул бўлишган. Энди эса аҳоли жон бошига сут маҳсулотлари истеъмолида умумиттифоқ истеъмолидан орқада қолаётган бўлсак, уят эмасми?

— Дамира ўз тенгқурлари орасидан комсомол-ёшлар бригадаси тузаётганида баъзи кекса чорвадорлар қўзичоқ совлиққа ақл ўргатадиган бўлибди-да, деб кесатишди. Қўлларидан бир салмоқли иш келармикан?

Ҳа қўлларидан иш келди. Аввало, меҳнат илмий асосда уюштирилди. Маҳсулот таннархи инобатга олиниб, пировард натижага қараб ҳақ тўланди. Дамирани қишлоқда қаҳажон, шаддод қиз, дейишади. Ҳақиқатан ҳам Қоодоқова дугоналарига, ҳамкасбларига ўрнак бўлиб иш бошлиқ қилди.

М. ВОРОШИЛОВА.

Қирғизистондаги тоғлар майдони Европадаги айрим мамлакатлар территориясига баробардир, ана шу тоғлардаги абадий музликлардан Ўрта Осиёнинг улуғ дарёлари бошланади, бу дарёлар ўз йўлида денгиз ва кўллар, Иссиққўл ва Балхаш, Сўнгкўл ва Оролни, хуллас қўшни Ўзбекистон ва Қозоғистон далалари ва пасткекисликларига обиҳаёт армуғон этадиган дарёларни ҳосил қилади. Бугун мен худди ана шу дарёлар, кўллар ва денгизлар ҳақида гапирмоқчиман, худди ана шулар қисмати ҳақидаги фикр-ўй юрагимни ўртаб турибди. Чунки сув ва ер ҳақидаги фикр-ўйлар пировардида инсон ҳақидаги фикр-ўйлардир. Санъаткорни ҳамиша инсон билан атроф-муҳит ўртасидаги ўзаро муносабатлар таҳликага солиб, ҳаяжонлантириб келмоқда. Мен ёзувчиман, инсон ҳаётини табиат ҳаёти билан, жамият ҳаёти билан мустаҳкам бирликда тадқиқ этаман. Шу боисдан ҳам партия XXVII съезди минбаридан туриб айтилган: «Социализм ишлаб чиқаришни планли ташкил этаётганлиги ва инсонпарварлик дунёқараши туфайли жамият билан табиат ўртасидаги муносабатларга уйғунлик киритишга қодирдир», — деган сўзлар илҳомбахш умид бўлиб янгради.

Шимол ва Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини жанубга оқизиш юзасидан ишларни тўхтатиш тўғрисида қабул қилинган қарор социализм уйғунликнинг машақкатли йўлини босиб ўтиши мумкинлиги ва бу юмушга қодирлигининг далолатларидан биридир. Бу қарорни жамоатчилик бажонидил қўллаб-қувватлади. Янгича тафаккурни мужассам этган, экологик жаҳолат, табиатни менсимасликнинг кейин ўнглаб бўлмайдиган оқибатларини теран англаб олган кишиларнинг ишончли ғалабаси сифатида Ясная Полянани, Байкалнинг табиий бойликларини ҳимоя қилиш юзасидан конкрет қарорлар қабул этилганлигини кўрсатиб ўтиш мумкин. Ёзувчилардан В. Распутин, С. Залигин, В. Астафьев ва бошқа кўпгина маданият арбоблари, табиат қисмати, ватан тақдири учун ташвишга тушиб қолган барча кишилар кўлни деб узоқ вақт ҳормай-толмай бекорга курашганлари йўқ.

Эндиликда биз яна бир янги умидбахш воқеанинг гувоҳи бўлиб турибмиз: КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида Ладога кўли ҳавзасида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари муҳокама этилди, энг асосийси шуки, мамлакатимизда экологик проблемаларни ҳал этишнинг узоқ муддатга мўлжалланган комплекс программасини ишлаб чиқиш таклиф қилинди.

Чингиз АЙТМАТОВ,
ёзувчи, Ленин мукофоти лауреати

Инсон ва замин ҳақида ўйлар

Дарҳақиқат, биз ердаги ишларимизни комплекс тарзда давлат нуқтаи назаридан ҳал этишимиз керак: она заминимизни фарзандларимизга, невараларимизга қай тахлитда қолдирамиз. Бу заминни саҳоватли, гуллаб-яшнаб ўз неъматларини инъом этаётган замин бўладими? Табиат қуриб-қақшаб қолмайдими? Бизнинг жамиятимизда жами куч-ғайрат одамнинг фаровонлигига, унинг бахт саодатига қаратилгандир, бу эса бизга жуда катта афзалликлар, катта имкониятлар беради, куч-ғайрат ва маблағларни экономика, социал-тараққиёт ҳамда экологиянинг стратегик йўналишларида жамлаш имкониятини беради. Аммо социализм тахминийликни тан олмайди, у биздан хўжаликни расамади билан юритиш, узоқ даврни кўзлайдиган сиёсатчилар бўлишни талаб этади. Табиатни муҳофаза қилиш масалаларида маҳкамачилик келмай хўжалик эҳтиёжлари учун ишлатилмоқда. Кейинги ўн йилликнинг ўзидагина унинг сатҳи уч метр пасайган. Олимларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, аҳвол ўзгармай қолаверса, 2000 йилга келиб Иссиққўлдаги сув сатҳи яна икки метр пасаяди. Оқибатда ҳисоблаб чиқиш мумкин бўлган иқтисодий зиённинг ўзигина бир неча юз миллион сўмга етади. Хўш, экологик, социал ва маънавий талафотни қайси валюта билан ҳисоблаш мумкин?

Кўлнинг сатҳини кўтариш ёки жуда бўлмаганда унинг бир хилда туришини таъминлаш учун унга қирғиз дарёлари сувининг бир қисмини оқизиш режаси тузилган. Бу режа қимматга тушади. Кўп меҳнат талаб қилади. Аммо, дадил ва ажойиб пландир. Лойиҳачилар нияти ўз миқёсининг улуғворлиги билан қойил қилади. Айни вақтда, рақамлар маҳзини чақиб лойиҳанинг иқтисодий жиҳатдан фойдасини чамалаб турганингда, бир савол пайдо бўлади: кўлнинг эҳтиёжлари прагматик манфаатлар билан тўқнашиб қолмасмикан? Қурғоқчилик йиллари Иссиққўлга оқизилган сув яна далаларга юборилиб, кўлга зиён етмасмикан? Рўй-рост айтадиган бўлсак шундай бўлиши мумкин. Кўлни асраш ва унинг сатҳини бир хил тутиш учун зарур бўлган юз миллионлаб кубометр сув юридик жиҳатдан муҳрланиб, қонун йўли билан мустаҳкамланиб қўйилиши лозим. Токи, бирон-бир амалдор шахс қандайдир «объектив» баҳоналарни рўкач қилиб Иссиққўл улушини бошқа, борингки жуда зарур мақсадларда фойдаланишга ҳам юраги дов бермайдиган бўлсин. Бу ҳақда баралла айтиш яна шунинг учун ҳам муҳимки, кўл суви камайиб бораётганлиги учун ҳеч ким шахсан жавобгар эмас. Бунинг учун ҳеч кимга хайфсан ҳам берилмайди, ҳеч ким ишдан ҳам олинмайди. План бажарилмагани учун эса қаттиқ тергаб қўядилар... Мана энди Иссиққўлнинг шифобахш суви чорвачилик комплексларининг, саноат корхоналарининг оқовалари билан булганмоқда. Кўлдаги барча жонзот жабрланмоқда.

Ахир экологик проблемалар энди ҳаётий жуда муҳим проблемалардир, ҳозир буни ҳамма англаб олган. Чунки гап одамнинг яшаш муҳити, келгуси авлодларнинг ҳаёти ҳақида бормоқда.

Балхаш кўли қуриётганлиги, Орол денгизи саёзланиб бораётгани жонимизни ачитмоқда, уларнинг қирғоғида яшовчи аҳоли учун чинакам офатдир. Дарҳақиқат денгизни тўлдираётган сув пахтага ҳам керак. Айни бир вақтда жуда катта қурғоқчилик райони учун экология жиҳатидан жуда зарур бўлган денгизни, унинг иқлимини, унинг тўлиб-тошиб, мавжланиб турувчи «ҳаёти»ни қандай қилиб сақлаб қолса бўлади? Бу ўткир муаммо фақат қирғизистонликларнигина эмас, балки ҳаммамизни ҳаяжонга солиши керак.

Капитанни хотирлайди

ҚИРҒИЗИСТОН ССР. Болтиқ денгизи бўйидаги Иккермюнде шаҳарчаси биринчи совет коменданти капитан Маҳмудбек Ғаффоров номини ҳурмат билан тилга олади.

Улуғ Ватан урушида Ғаффоров артиллериячи эди. Жангларда у ярадор бўлди. Совет жангчилари томонидан озод этилган бу шаҳарчанинг комендантлик лавозимида улуғ Ғалабани қарши олди. Жанговар командир шаҳар ҳаётининг бир меъёрда бўлишига жон куйдирди. У маҳаллий аҳоли учун эзгулик билан озиқ-овқат ташкил этди, беморлар ва ярадорларни даволатди. Фаол жамоатчилик ишларини олиб борди. Бундай ғамхўрлик мустаҳкам дўстлик учун гаров бўлди. Маҳмудбек Ғаффоров Қирғизистонга қайтгач тинч ҳаёт қўйнида шижоат билан ишлади. Узоқ вақт ўқитувчилик қилди, журналистика билан шуғулланди. Лекин у Германия Демократик Республикасидаги дўстларини сира унутмади.

Улар ҳам ўз вақтида Ғаффороводан хабар олиб туришди. Германия Демократик Республикасидаги муассасаси М. Ғаффоровни энг яхши бригадалардан бирининг сафига қабул қилиб олди. Комендант истиқомат қилган уйга эса ёдгорлик тахтаси ўрнатилди. Германия Демократик Республикаси байроғи остида Болтиқ денгизида «Маҳмуд Ғаффоров» номли кема сузиб юрибди.

Маҳмудбек Ғаффоров бугунги кунда кексалик ғаштини сураётир. Улуғ Ватан урушининг ветерани М. Ғаффоров Фрунзе шаҳридаги мактабларда, техникумларда ва институтларда тез-тез бўлиб, ёшлар билан мароқли суҳбат ўтказаётир.

Суратда: Маҳмудбек Ғаффоров турмуш ўртоғи билан.

В. Доценко фотоси (ТАСС).

Йигирма олтинчи раис

Чуй водийсидаги «Путь к коммунизму» колхозининг чўпонлари жамоатчилик фондидан ем-хашак олмаймиз дейишмоқда.

— Ҳисоб-китобни ўрганиб олишди-да, — деди бу жўяли янгиликдан хурсанд бўлган колхоз раиси А. Камолов. Лекин гапни чўзиб ўтирмади. Яқин орадаги чўпонлар бригадасига бошлади.

Чўпоннинг қутичадек ғиштин уйи ёнига келиб тўхтадик. Уй эгаси қўйхонани тозалаб бергани учун трактор чига ҳақини тўлаётган экан. Чорвадор чўнтагидан ранг-баранг қоғозларни олиб, бир нечтасини механизаторга узатди.

— Бу чекларни колхозда муомалада бўлган пул десак ҳам бўлади, — деб тушунтирди раис. — Ўзаро ҳисоб-китобда шуларни ишлатамиз. Иқтисодчиларнинг ҳисоб-китобига қараганда, сурувни боқиш чўпонга қарийб икки минг сўмга тушади. Чекларни у ўз ихтиёри билан сарфлайди. Правление колхозчиларнинг майда-чуйда ишларига аралашавермайди. Бизга фақат пировард натижа муҳим. Йил охирида биз тежаб қолинган маблағларнинг 40 процентини пулга алмаштириб берамиз. Бу иш ҳаки ва мукофотлардан ташқари, албатта. Шундай қилганимиздан кейин ҳамма ўз меҳнатининг самарасини ўйлаб қолади. Хўжаликда бир йил ичида молнинг нобуд бўлиши қарийб уч баравар камайгани бежиз эмас. Мана ҳозир ҳам чўпонлар ем-хашакдан воз кечишни фойдали деб билишди. Чунки жамоатчилик фондидан олинган хашак учун ҳақ тўлаш керак, чўпонлар бундан кўра, қўйларни ямяшил ўтлоқларда боқишни афзал кўришди.

Янгича ишлаш туфайли колхоз жуда катта қарзларидан қутилди, анча фойда ҳам олди.

Машинамиз қурилишлар қизғин бораётган қишлоқ кўчаларидан ўтиб борарди.

— Бу икки қаватли квартираларни ҳам ўзимизнинг қурилиш участкамиз бунёд этди,—деди Камолов.—Колхозчиларга 40 та ордер бердик, болалар боғчаси, кинотеатр фойдаланишга топширилди. Орзуларимиз катта. Кўримсиз, ноқулай уйларнинг ҳаммасини янги замонавий уйлар билан алмаштирсак деймиз.

А. Камолов «Путь к коммунизму» колхозининг йигирма олтинчи раисидир. Ундан илгари ишлаган кишилар шунча қисқа муддат ичида хўжалик ҳаётида бу қадар кўп ўзгаришлар қилиша олмаган эди. Асон Камолович ҳали кўп режаларни амалга оширмоқчи. Масалан, колхозда пўстин ва ошланган теридан тикиладиган ним пўстин цехи очилмоқда.

— Меҳнат унумдорлиги ошди, деб мулоҳаза юритади Камолов. — Ҳозирнинг ўзидаёқ иш жойлари етишмаётганлиги сезилиб турибди. Бундан кейин нима бўлади? Кўп нарсаларга қурбимиз етади. Парниклар очсак республика пойтахтидаги бозорларнинг бирида ўз дўконимиз бўлса, қимиз цехи ишлай бошласа деймиз.

Б. МАЙНАЕВ.

Қувончбек МАЛИКОВ

Халқ дўстлиги

Бизда бор энг катта куч — мардонавор,
Бизда бордир, бир ол байроқ — кўкда порлар!
Бизда бордир, мангуликка ўсган чинор —
У юксалар, ўсар доим — олга чорлар
Халқ дўстлиги
Унинг номи,
Ғайрат билан
Жўшар қони
Бу байроқни фахр билан кўтарса ким —
Истиқболга олга борар, бахти порлар!

Келажакни ҳал қилувчи халқ бу — бизмиз,
Жанг номини йўқ қилувчи халқ бу — бизмиз
Ола тонгдай улкан таянч рус халқи бор,
Ленинизм нурин эмган халқ бу — бизмиз!
Бир денгизнинг
Бўйндамиз
Бир отанинг
Қўлидамиз.
Коммунистик байроқ қўлдан тушмас асло!
Армони йўқ яшнаган халқ бу — сиз ва биз.

Бизнинг халққа қўшилганлар, кам бўлмас ҳеч
Қиғир йўлга асло одим ташламас ҳеч,
Дўстлик кучи — буюк кучдир, буюк қудрат!
Ҳеч бир душман бу куч билан тенг келмас ҳеч!
Ленин партияси
Дўстлик байроғи —
Бизга нур берган,
ва бахт маёғин!

● Фрунзе шаҳридаги Дзержинский проспектида қурилган янги «Молодёжний» кафеси.

● Норин дарёсида қад кўтараётган гидроэлектростанциялардан бири Тошкўмир ГЭСи ҳисобланади. Унинг лойиҳа қуввати 450 минг киловаттни ташкил этади. Гидроэлектростанция ўн иккинчи беш йилликнинг охирида тўла қувват билан ишга тушади.

Суратларда: Тошкўмир ГЭСи қурилиши.

ТАСС фотолари.

Саҳифада ТАСС материалларидан фойдаланилди.

СССР Молия министрлиги ва СССР Давлат банкида

1 сўмлик юбилей тангасининг юз ва орқа томони кўринишлари.

3 сўмлик юбилей тангасининг юз ва орқа томони кўринишлари.

5 сўмлик юбилей тангасининг юз ва орқа томони кўринишлари. ТАСС фотолари.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини нишонлаш юзасидан юбилей тангаларини муомалага чиқариш тўғрисида

1987 йил 20 октябрда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини нишонлаш юзасидан 1, 3 ва 5 сўмлик 3 та танга муомалага чиқарилади.

1, 3 ва 5 сўмлик юбилей тангалари оқиш рангдаги мисникель қуймасидан тайёрланади ва 1 сўмлик танга 31 миллиметр, 3 сўмлик танга 33 миллиметр, 5 сўмлик танга 39 миллиметр диаметрдаги донра шаклида бўлади.

Тангаларнинг олд ва орқа томонининг зиҳи айланасига қабариқ шаклдадир.

Тангаларнинг олд томонида СССР Давлат Герби тасвирланган ва «СССР», «1987» ҳамда уларга «1 сўм», «3 сўм», «5 сўм» деб русча ёзилган.

1 сўмлик танганинг орқа томонига «1917» санаси ёзилган бант, ер курраси, Ўроқ ва Болға ҳамда «Аврора» крейсерининг рамзий тасвири, ўнг томоннинг қуйи қисмида дафна шоҳи фонида «70 йил», айланасига эса «Улуғ Октябрь социалистик революцияси» сўзлари рус тилида ёзилган.

3 сўмлик танганинг орқа томонида солдат, ишчи ва матроснинг барельефи тасвири. Юқори қисмида «1917» санаси ва айланасига «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг етмиш йиллиги» сўзлари рус тилида ўйиб ёзилган.

5 сўмлик танга орқа томонининг юқори қисмида «1917» санаси ёзилган байроқнинг рамзий тасвири фонида В. И. Ленин барельефи, қуйи қисмида рус тилида «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги» ёзуви ва дафна шоҳи акс эттирилган.

Тангаларнинг айланасига рус тилида «Бир сўм», «Уч сўм», «Беш сўм» сўзлари ўйиб ёзилган ҳамда 1 сўмлик тангадаги ёзув икки нуқта билан, 3 сўмлик ва 5 сўмлик тангалардаги ёзув иккита юлдузча билан ажратилган.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини нишонлаш юзасидан муомалага чиқариладиган юбилей тангалари ҳозирги вақтда муомалада бўлган тангалар билан бир қаторда тўловларнинг барча турлари бўйича давлат, кооператив, жамоат корхоналари, муассасалари, ташкилотлари, колхозлар ва айрим кишилар, шунингдек жорий, расчёт ҳисоби, омонатлар, аккредитивлар қўйиш учун ва ҳар қандай чекларсиз ўтказиш учун банклар, омонат кассалари ва алоқа министрликлари корхоналари томонидан қабул қилинади.

• *Шахмат* *Каспаров—Карпов баҳсида*

МУВОЗАНАТ ТИКЛАНАДИ ШЕКИЛЛИ

Эндиликда жаҳон биринчилиги учун курашаётган матч иштирокчилари тренер-секундантлари ва ёрдамчилари билан биргаликда ўз командаларига эга. Улар составида бу сафар маълум ўзгаришлар бўлди. Чунончи, Гарри Каспаров командасига новосибирсклик гроссмейстер Г. Тимошченко билан олмаоталик халқаро мастер Е. Владимиров ўрнига ёрдамчи сифатида москвалик гроссмейстер С. Долматов билан тбилисилик халқаро мастер З. Азмайпарашвили жалб этилди. СССР спорт мастери А. Никитин бош тренер, львовлик гроссмейстер И. Дорфман ёрдамчи тренерлигича қолди.

А. Карповга ҳамон москвалик гроссмейстер И. Зайцев бош тренерлик қилаётганлигини айтиб ўтган эдик. Қолган уч киши янги. Булар одессалик гроссмейстер К. Лернер билан халқаро мастер М. Подгаец ва тбилисилик халқаро мастер Э. Убилавалардир.

Матч арафасида А. Карповга берилган саволлардан бири айнан шу хусусда эди:

— «Ёрдамчи»ларингиз орасида шахмат компьютери борми?

— Ҳозирча йўқ, — деб жавоб берди жаҳон экс-чемпиони. Ҳали ҳам алмисоқдан қолган усуллардан фойдаланяпмиз. Рост гап, партияларни таҳлил қилиш, вариантларни ҳисоблаш сифати жиҳатидан яхши шахматчи кўпроқ наф етказади. Албатта у яхши формада бўлсагина. Аммо информацияларни ишлаб, классификациялашда электрон ҳисоблаш машиналари ўрнини ҳеч нарса босолмайди.

Қўлланган дебют жиҳатидан учинчи партияда биринчиси такрорланган бўлса, тўртинчиси иккинчи учрашувга ўхшаб кетди. Лекин қора доналар билан ўйнаган Карпов бу гал 9-юришда марказий «е» пиёдасини зарба остига суриш ўрнига уни оқларнинг «ф» пиёдасига алмаштирди. Бу имконият ҳам уйда тренерлар томонидан пухта таҳлил қилингани муқаррар. Аммо улар ҳаммасини кўриб чиқа олармиди. Кураш бутун пай ўзгача хусусият касб этди. Оқлар бир пиёдани бериб иккала филини асраб қолмоқчи бўлди. Карпов бунга кўнмаса-да ярим очиқ «ф» линиясини эгаллаб олган оқ рухлар танбеҳни кучайтиришга тушди. Қоралар мудофаага ўтган бир пайтда Каспаров фарзин билан филини ҳам ҳужумкор позицияга шайлаб олди. Дастлабки 20 юришга икки соатдан кетказган томонларда кейинги шунча юришга етиги ярим соатдан вақт қолди, холос.

Ҳужумдан бехатар чиқишнинг иложи бўлмади — қаттиқ жанг оқибатида Карпов икки солдати — пиёдасидан ажради. Кечиктирилган бу ўйин балки давом эттирилмас. Ҳисоб тенглашса керак. Бугун ўйналадиган 5 партияда оқ доналар Карпов ихтиёрида бўлади.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

ҲОСИЛ-87

КУЗ ШОШИРЯПТИ

БУТУН ЧОРАЛАР БИЛАН ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРАЙЛИК!

• *МАТБУОТ МАРКАЗИ УЧУН ИНТЕРВЬЮ*

МАСЪУЛИЯТЛИ ВА МУРАККАБ ДАМЛАР

Сурхондарё областининг пахта далаларидан пландаги ҳосилнинг ярмидан кўпи терилиб давлатга топширилди. Эндиги энг масъулиятли ва мураккаб дамлар йиғим-теримни муваффақиятли якунлаш учун мумкин қадар кўп куч-ғайрат талаб этади. ЎзТАГ мухбири Е. ВЕЛИЧАНСКАЯ область партия комитетининг секретари К. Б. БОБОҚУЛОВ билан йиғим-теримнинг борши, область барча меҳнаткашларининг олдида турган вазифалар тўғрисида суҳбатлашди.

— Областда марраннинг ярмидан ўзилди. Ана шу босқичда қандай хулосалар чиқариш мумкин?

— Аввало, ҳозирги юбилей йилида об-ҳавонинг барча инжиқликларига қарамай, дуруст ҳосил етиштирилди, деб бемалол айтиш мумкин. Даладаги пахта планни ҳам, социалистик мажбуриятларни ҳам бажаришга етарлидир. Нима учун шундай дадил гапириляпти, дейсизми? Кўпгина бригадалар ва агроучасткаларда план топширғи терим машиналарининг биринчи ўтиши биланоқ ва ҳаттоки биринчи теримда карталарнинг бир қисмидаёқ бажарилди.

— Пахта етарли экан, асосий гап терим суръатига боғлиқ экан-да шундаймми?

— Худди шундай. Аввало техникадан кенг кўламда фойдаланиш керакли суръатни таъминлаши мумкин. Ҳозир машина терининг кунлик ўсиши бултурги кўрсаткичлардан анча юқори. Масалан, 16 октябрь куни машиналарда ўн минг тоннадан зиёд — ўтган йилнинг шу кунига нисбатан 4 минг тонна кўп пахта терилди. Бундай ўзиш қарийб ҳар куни бўлмоқда. Кўпгина хўжаликлар ва ҳатто Шўрчи, Ленин йўли, Шеробод каби бутун-бутун районлар ингичка толали пахтани машинада териш планини бажариб қўйди.

Техника туфайли бугунги кунгача хўжаликларга на биронта студент ва на биронта ўрта махсус ўқув юртларининг ўқувчиси юборилди.

Аммо баъзи районларда машиналардан самарали фойдаланилмаяпти, деб очиқ айтиш керак. Масалан, Ангор ва Термиз районларида дефолиация кечикди, бу тадбир ҳамма ерда ҳам сифатли ўтказилди, деб бўлмайди. Бу эса техникадан фойдаланишни мушкуллаштиради. Шу районлар областда пахта тайёрлаш рўйхатининг охирида эканлиги тасодифий ҳол эмас.

— Ҳосилнинг ҳали терилмаган анча қисми турибди. Бу гап айниқса, кечроқ пишадиган ипак пахтага тааллуқлидир. Шу қолган ҳосилни юксак суръатлар билан териб олиш учун нима ишлар мўлжалланмоқда?

— Ғўза тупида қолган пахтанинг кўп қисми қўлда терилади. Шунинг учун ҳам киши ресурсларидан, биринчи навбатда қишлоқлардаги киши ресурсларидан тўлароқ фойдаланиш вазифаси турибди. Шу муносабат билан ҳамма ерда тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. Колхоз ва совхозларнинг бошқарув аппарати ходимлари, ветеранлар, кўп болали аёллар теримга қўшилдилар. Бундай аёллар учун мавсумий боғча ва яслилар ташкил этилди. Дам олиш кунлари шаҳарликлар далага чиқиб турибдилар.

Меҳнатга лаёқатли қишлоқ аҳолисини сафарбар этиш ишлари давом этмоқда. Яқин кунларда йиғим-теримда қатнашувчилар юз минг кишидан ошиб кетади, деб мўлжаллаб турибмиз. Уларнинг ҳар бири юксак унумли меҳнат қилиши учун энг яхши шароитларни яратиш — партия, касаба союз, комсомол ва жамоат ташкилотларининг вазифасидир.

Механизатор Файзулла Норматов 20 йилдан бери «зангори кема»ни бошқаряпти. У Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига бу йилги мавсумда ўз агрегатида 200 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган.

СУРАТДА: Жиззах районидаги К. Маркс номли совхозининг механик-ҳайдовчиси Ф. Норматов.

Ш. Тўраев фотоси.

МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

БУХОРО ОБЛАСТИ

18 октябрда областда пахта йиғим-теримида 124 минг киши қатнашди. Уларнинг ҳар бири ўртача 34,3 килограммдан «оқ олтин» терди. Мавжуд 2 мингта пахта териш машинасидан 1629 таси далаларга чиқди. Ҳар бир механизатор ўртача 2,4 тоннадан пахта терди.

Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхозидан иккита бригада планни бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Усмон Юсупов бош бўлган коллектив 81 гектар майдондан 276 тоннали хирмон уйди. Ҳосилдорлик гектар бошига 34 центнер бўлди. Саъдулла Ҳожибоқиев бригадаси ҳар гектар майдондан 35,5 центнердан ҳосил олиб, давлатга 266 тонна хом ашё топширди. Бу меҳнат муваффақиятига механик-ҳайдовчилардан Муҳиддин Собиров, Жаҳон Раҳмонов, Нажим Сирожев, шунингдек, чевар теримчилардан Фотима Ҳайитова, Моҳия Жумаева, Норжон Шарипова, Матлуба Болтаевалар муносиб ҳисса қўшдилар. Теримчиларнинг ҳар бири шу кунгача 8—9 тоннадан пахта териб қўйди.

Бригадалар Октябрь юбилейи шарафига пландан ташқари яна 70 тоннадан пахта тайёрлашга сўз берди.

НАВОИ ОБЛАСТИ

Навоий районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг Фароғат Ботирова бош бўлган оилавий звеноси ихтиёридаги олти гектар майдондан 10,8 тонна ҳосил олди. Звено аъзолари йиллик планга қўшимча ҳар гектар ердан яна 5 центнердан «оқ олтин» ҳосили олишмоқчи.

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ

Зомин районидаги «Ғалаба» совхозининг Нуриддин Худойназаров етакчилик қилаётган учинчи агроучасткаси планни ўринлатди. Мавжуд 290 гектар майдондан 265 тонна пахта териб олинди. Ҳосилнинг ҳаммаси техника ёрдамида саранжомланди. Пахтакорлар ҳосилдорликни 17 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

Дўстлик районидаги В. И. Ленин номли совхоз-техникумнинг механик-ҳайдовчиси Сафар Бойсунов 18 октябрда ўз машинаси бункеридан 15 тонна хом ашё тўкди. Механизатор бу йил 180 тонна пахта териши керак. Ҳозиргача у хирмонга 85 тонна «оқ олтин» тўкди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

18 октябрда область пахтазорларида 183 минг киши ишлади. 2913 та машинадан 2732 таси далаларга чиқди. Ҳар бир машина билан ўртача 4,6 тоннадан пахта терилди.

Мана, иккинчи ҳафтадирки, Коммунистик районидаги «Ленин йўли» колхозида район комсомол комитетининг «Шижоаткор» комсомол-ёшлар отряди ҳаракат қилмоқда. Отряднинг 50 нафар аъзоси ҳар куни хирмонга 2500 килограммдан пахта топширмоқда. Улар орасида айниқса, Майрам Қодирова ва Ирина Ан фидокорлик кўрсатмоқдалар.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

Комсомол районидаги «Мирзачўл» совхозининг меҳнатчилари машина терими планини адо этдилар. Бунда механизаторлардан Кубай Гутаев, Бахтиёр Назаров, Қосим Содиқов, Имом Дўсбековлар бошқаларга ўрнак бўлдилар.

Гулистон районидаги «Коммуна» колхозидан Насиба Бобомуродова ва Ворошилов районидаги Куйбишев номли колхоздан Сафура Эминова мавсум бошидан бери 4,5 тоннадан пахта теришди. 18 октябрда Насиба Сафурадан 20 килограмм кўп, яъни 255 килограмм «оқ олтин» терди.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

18 октябрда область пахтазорларида 211290 киши ишлади. Уларнинг ҳар бири ўртача 37 килограммдан пахта терди. Ўзаро мусобақада Пахтаобод, Комсомолобод ва Бўз районлари пешқадамлик қилди. Бу районларнинг вакиллари 43 килограммдан пахта теришди.

Комсомолобод районидаги «Оқ олтин» совхозининг Ҳалимжон Қўшоқов бошлиқ бригадаси ғалаба рапорти берди. 70 гектар майдоннинг ҳар биридан 16 центнердан хирмон уюлди. Пахтакорлар 20 центнерлик маррани эгаллаш учун курашмоқдалар.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

«Қирққизобод» колхозининг Латип ота Қиличов бош бўлган уруш ва меҳнат ветеранларидан иборат бригада ишда ўрнак бўлаётир. Қозоқ Бекжонов, Тўрабой Ёқубов, Йўлдош Ҳасановлар ҳар куни 30—35 килограммдан пахта теришмоқда. Умуман олганда Элликқалъа районида мингдан зиёд ветеран йиғим-теримда иштирок этмоқда.

Элликқалъа пахта тозалаш заводи бу йил ҳосилидан тайёрланган 1500 тонна аъло сифатли толани Чехословакия, Болгария ва Польшага жўнатди. Корхона коллективи Улуғ Октябрь юбилейини муносиб кутиб олиш учун мусобақани қизитиб, беш йиллик икки йили планини бажарди. Йил охиригача бу ерда 5 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилишга қарор қилинган.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхоз планни бажарди. Мавжуд 2500 гектар экин майдонининг ҳар гектаридан ўртача 30,8 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Хўжалик миришкорлари Улуғ Октябрь 70 йиллигигача яна 1000 тонна хом ашё топшириш учун барча имкониятларни сафарбар этмоқдалар.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

ОБ-ҲАВО

Ўзбекистон ССР Гидрометеорология марказининг хабар қилишича, республикада ҳавонинг кам булутли бўлиши, баъзи жойларда ўзгариб туриши кутилади. Шарқдан секундига 5—10 метр, чўл зонасида 14 метргача тезликда шамол эсади. Кечаси 3—8 даража иссиқ бўлади, айрим районларда қиров тушиб, тупроқ 2 даражагача совийди, кундузи 15—20 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво бироз булутланиб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Шарқдан секундига 3—8 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 5—7, кундузи 20—22 даража иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР ОМОНАТ ҚАССАЛАРИГА

ГУЛИСТОН ШАҲРИДА 1987 ЙИЛ 9 ОКТЯБРДА БЎЛИБ ЎТГАН ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР БЎЙИЧА ЎТКАЗИЛГАН

90-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча омонат кассаларидаги ютуқли омонатлар бўйича қуйидаги счёт номерларига ютуқлар чиқди.

Счет номерлари	ютуқ миқдори (омонатнинг ўртача суммасига процент ҳисобида)
А-034	25
А-079	25
А-091	100
А-140	25
А-169	25
А-229	25
А-256	100
А-287	25
А324	25
А-365	25
А-405	25
А-451	25
А-488	25
А-533	25
А-578	200
А-626	25
А-664	25
А-706	25
А-736	50
А-782	50
А-835	25
А-851	25
А-886	25
А-935	25
А-990	25

Счет сонлари мингдан ортиқ бўлган омонат кассаларида кейинги барча рақамли сонлардаги ўша счёт номерлари ҳам ютди, масалан №-А-1034, 2034 ва ҳоказолар, шунингдек А-1079, 2079, 3079 ва ҳоказолар, А.1140, 2140, 3140 ва ҳоказолар

Тираж комиссиясининг раиси — П. Я. КРОХМАЛЬ.

Масъул секретарь — М. Х. ИЎЛДОШЕВА.

ГУЛИСТОН ШАҲРИДА 1987 ЙИЛ 9 ОКТЯБРДА БЎЛИБ ЎТГАН ПУЛ-БУЮМ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР БЎЙИЧА ЎТКАЗИЛГАН

8-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча омонат кассаларидаги пулбуюм ютуқли омонат кассалари бўйича қуйидаги счет номерларига ютуқлар чиқди.

Счет номерлари	ютуқ миқдори (омонатнинг ўртача суммасига процент ҳисобида)
В-004	25
В-074	25
В-095	25
В-159	25
В-171	25
В-214	25
В-254	25
В-305	25
В-340	200
В-366	25
В-402	100
В-446	25
В-506	25
В-555	25
В-582	25
В-617	25
В-664	25
В-715	50
В-725	25
В-797	25
В-811	25
В-847	100
В-886	25
В-958	25
В-984	50

Счет сонлари 1000 дан ортиқ бўлган омонат кассаларида кейинги барча минг рақамли сонлардаги ўша счет номерлари ҳам ютди, масалан №№ В-1004, 2004, 3004 ва ҳоказолар, шунингдек В-1074, 2074, 3074 ва ҳоказолар, В-1095, 2095, 3095 ва ҳоказолар.

Тираж комиссиясининг раиси — П. Я. КРОХМАЛЬ.

Масъул секретарь — М. Х. ИЎЛДОШЕВА.

ТУРАҚУРҒОН ТРАКТОР-РЕМОНТ ЗАВОДИ

капитал ремонт қилинган ДТ-75, ДТ-75М ТРАКТОРЛАРИНИ

АЛМАШМАСДАН ТУРИБ СОТИШ ИМКОНИЯТИГА ЭГА

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Наманган области, Тўрақўрғон шаҳри, Наманган кўчаси (сотиш бўлими).

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/Х да Оққуш кўли, 22/Х да Анда.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/Х да Аризасига кўра, 22/Хда Ғийбат.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/Хда Музикали комедиялардан саҳналар, 22/Х да Тоҳир ва Зуҳра.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети коллективи республика радиоси Фарғона водийси бўйича собиқ мухбири, телевидение ва радио аъзочиси

Раҳимжон ҚОСИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

• *Тингланг, томоша қилинг*

21 октябрь, чоршанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — «90 минут». 9.35 — «Инқилоб вакил қилган». Бадиий фильм. 2-ва 3-сериялар. 12.10 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Қайта қуриш прожектори. 16.50 — Қайта қуриш: тажриба ва муаммолар. 17.15 — Нега ва нима учун? 17.45 — Рига ёзи. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 18.45 — Агросаноат: бугун ва эртага. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — СССР Олий Советининг депутатлари ҳикоя қиладилар. 19.45 — «Оддий одам». Бадиий фильм. 21.20 — Қайта қуриш прожектори. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. УЕФА кубоги. 1/16 финал. «Спартак» (Москва) — «Вердер» (ГФР).

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 10.05 — Немис тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Умумий биология. 12.05 — Н. Тихонов поэзияси. 12.40 — «Жароҳатланган тошлар». Бадиий фильм. 14.50 ва 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 20.00 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 20.30 — Хайрли тун кичкинтойлар! 20.50 — Кодралар таронаси. 21.20 — Қайта қуриш прожектори. 21.30 — Время. 22.00 — «Жароҳатланган тошлар». Бадиий фильм. 2-серия. 23.05 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.00 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом кичкинтойлар! 8.00 — Ота-оналарга болалар ҳақида. 17.30 — Рус адабиёти. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Қувноқ стартлар. 19.10 — Социалистик қонунчилик ва демократия. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Музикали танаффус. 19.55 — Тил — маданият кўзгуси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Долзарб вазифа. 22.10 — Октябрь ва Ўзбекистон 1-кўрсатув. 23.00 — «Ленин йўллаганси билан». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. 19.30 — «Том Сойер ва Гекльберри Финн саргузаштлари. Бадиий фильм. 1-серия. 20.40 — Ритмик гимнастика. 21.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 21.30 — Время. **ДУШАНБА:** 22.00 — «Узундан узоқ иш». Бадиий фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА 8.30 — Бизга мактуб йўллабсиз. 9.30 — Октябрь. Радиопрограмма. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний 12.40 — Халқлар дўстлиги радиоантологияси. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — «Ораза» ансамбли ижро этади. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Лениндан ўрганамиз. 18.15 — Қишлоқ ҳаёти. 18.30 — Ёшлик куйлайди. 19.20 — Аланга. 19.40 — Машинасозлик комплекси қурилишларида. 21.00 — Халқаро кундалик. 21.10 — Пахтакорлар, сизлар учун. 22.30 — А. Доденинг «Арлезиан қизи» драмаси асосида саҳналаштирилган музикали композиция. 23.30 — Дам олиш концерти.

Р. — 09099. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси. В. — 242. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12